MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

NAGYPÁLI

KÖZSÉG

TELEPÜLÉSTERVÉHEZ

Készült:
2022.

NAGYPÁLI KÖZSÉG
TELEPÜLÉSTERVE

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

Megrendelő:

Nagypáli Község Önkormányzata
8912 Nagypáli, Arany J. u. 26.
Képviseli: **Kócse Tibor polgármester**
+36-92/564-040
korjegyzoseg-np@zelkanet.hu
www.nagypali.hu

Önkormányzati főépítész:

Fülöp Tibor
okl. építészmérnök
Főépítészi vizsga bizonyítvány száma:
BP/3/2015
+36-20/203-9625
ftebee@freemail.hu

ALÁÍRÓLAP

Tervezők:

Településrendezés	**Fercsák Ágnes Erzsébet** okl. településmérnök TT 20-0277 8945 Bak, Rózsa u. 33. +36-30/217-6141
Zöldfelület és tájrendezés	**Bruckner Attila** okl. táj- és kertépítész mérnök TK 19-0244 +36-20/983-2353
Közlekedés	**Kajtárné Varga Ida** okl. építőmérnök TKÖ 19-0320, 19-5232 8380 Hévíz, Park u. 30. +36-30/993-4795
Víziközmű	**Ferencz Attila** okl. építőmérnök TV 20-00184 +36-20/964-5978
Energiaközmű	**Baranyai Péter** okl. villamosmérnök TE 19-0762 +36-30/444-8306
Hírközlés	**Baranyai Péter** okl. villamosmérnök TH 19-0762 +36-30/444-8306
Környezetvédelem	**Kapusi Krisztián** okl. környezetgazdálkodási agrármérnök talajtani szakmérnök SZKV-1.1., 1.2., 1.3. +36-30/349-9407

TARTALOM

Bevezető 4
I. Megalapozó vizsgálat 6
1. Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok 6
2. Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések 10
3. Területrendezési követelmények 12
4. Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése 22
5. A település demográfiai helyzete 24
6. A település humán infrastruktúrája, közszolgáltatások 25
7. A település gazdasága 26
8. Az önkormányzat gazdálkodása, településüzemeltetés 29
9. Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat 29
10. Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata 31
11. Környezetiállapot-jellemzők 32
12. A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat 34
13. Közlekedés 48
14. Közművesítés, elektronikus hírközlés, csapadékvíz-gazdálkodás 52
15. Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők 61

1. Bevezető

Nagypáli Község Önkormányzata a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. r.) előírásainak megfelelő településterv elkészítésével összefüggő tervezői és szakértői feladat elvégzése érdekében pályázatot nyújtott be a Lechner Tudásközponthoz az új típusú településterv elkészítésének támogatása érdekében.

A támogatás megítélését követően az önkormányzat ajánlattételi felhívást bocsátott ki, melyet követően, a három tervezőtől érkezett ajánlat alapján kiválasztotta a tervezőt.

A településterv megalapozó vizsgálatának tartalmi követelményét a község önkormányzati főépítésze a Korm. r. 7. § (7) bekezdésének megfelelően írásban meghatározta, amit a Képviselő-testület …/2022. (…) sz. határozatában jóváhagyott.

Nagypáli Község Főépítésze

FŐÉPÍTÉSZI FELJEGYZÉS

Tisztelt Képviselő-testület!

Nagypáli Község Önkormányzata a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet szerinti új településterv elkészítéséről döntött.

A Korm. rendelet 7. § (7) bekezdése előírja, hogy a településterv megalapozó vizsgálatának és alátámasztó javaslatának tartalmi követelményeit a települési főépítész írásban határozza meg, amit a Képviselő-testület a Korm. rendelet 59. § (2) bekezdése alapján a településterv készítését tartalmazó döntésében el kell fogadnia.

Kérem, hogy az alábbi tartalmi követelményeket elfogadni szíveskedjenek.

A településterv készítése során az alábbi tartalmat szükséges a településterv készítőjének kidolgoznia:

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

a Korm. rendelet 1. melléklete alapján:

1. Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok
2. Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések
3. Területrendezési követelmények
4. Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése
5. A település demográfiai helyzete
6. A település humán infrastruktúrája, közszolgáltatások
7. A település gazdasága
8. Az önkormányzat gazdálkodása, településüzemeltetés
9. Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat
10. Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata
11. Környezetiállapot-jellemzők
12. A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat
13. Közlekedés
14. Közművesítés, elektronikus hírközlés, csapadékvíz-gazdálkodás
15. Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők

ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT

a Korm. rendelet 2. mellékelte alapján:

1. Fejlesztési és rendezési javaslat összefoglalója (a fejlesztésben javasolt változások, a rendezést érintő módosítások bemutatása, összefüggéseik feltárása, szakági javaslatok összefoglalása)
2. Településrendezési javaslat
3. Javaslat az épített környezet fejlesztésére és az építészeti örökség megőrzésére
4. Tájrendezési és zöldinfrastruktúra-fejlesztési javaslat, csapadékvíz-gazdálkodás

5. Közművesítés, elektronikus hírközlési javaslat
6. Védelmi és korlátozóelemek
7. A módosítással érintett területek bemutatása
8. A területrendezési követelményekkel való összhang igazolása
9. A módosítással érintett területekre a biológiai aktivitásérték számítása és eredménye
10. Települési környezeti értékelés

Kelt, Nagypáli, 2022.november 01.

Fülöp Tibor
Nagypáli település
megbízott főépítész

...

Kt. határozat

I. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

A megalapozó vizsgálat a tervezés szempontjából releváns terület tekintetében meghatározza, és vizsgálati térképen ábrázolja legalább

a) az egyes általános használat szerinti területeket és településrészeket, infrastruktúra-elemeket,

b) a fejlesztést és rendezést befolyásoló értéket, problémát, védelmet, illetve korlátozást meghatározó elemeket (probléma- és értéktérkép),

c) az intézkedést, beavatkozást igénylő területek lehatárolását.

1. Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok

Nagypáli község Zala megyében, a Zalaegerszegi járásban, a vasi határhoz közel, Zalaegerszegtől 8 km-re északra helyezkedik el, a 74-es főútra csatlakozó 74148 j. Kispáli bekötőúton keresztül közelíthető meg.

Szomszédos települések: Lakhegy, Egervár, Zalaszentiván, Zalaegerszeg, Kispáli és Nagykutas

Nagypáli község földrajzi helyzete Magyarország területén (forrás: Wikipedia)

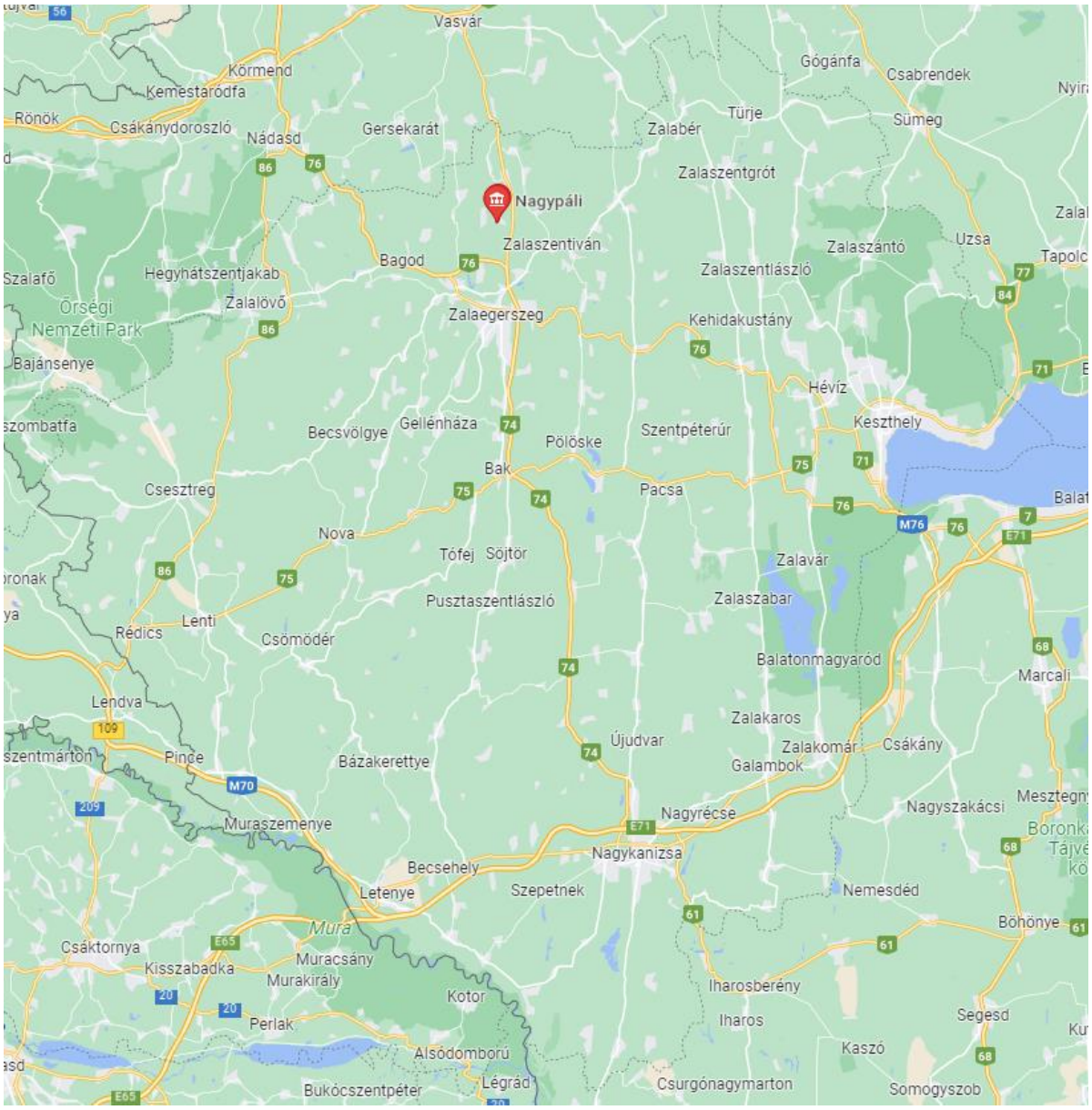

Nagypáli község földrajzi helyzete Zala megye területén (forrás: google.com/maps)

Nagypáli község térségi kapcsolatai Zalaegerszeg megyeszékhelyhez kötődnek legnagyobb részt. A város közelsége biztosítja az egészségügyi, oktatási, gazdasági és közlekedési kapcsolatokat egyaránt.

Térségi kapcsolat működik az alapfokú oktatási és egészségügyi intézményekkel, valamint igazgatási kapcsolat köti össze a Nagypáli Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó településekkel.

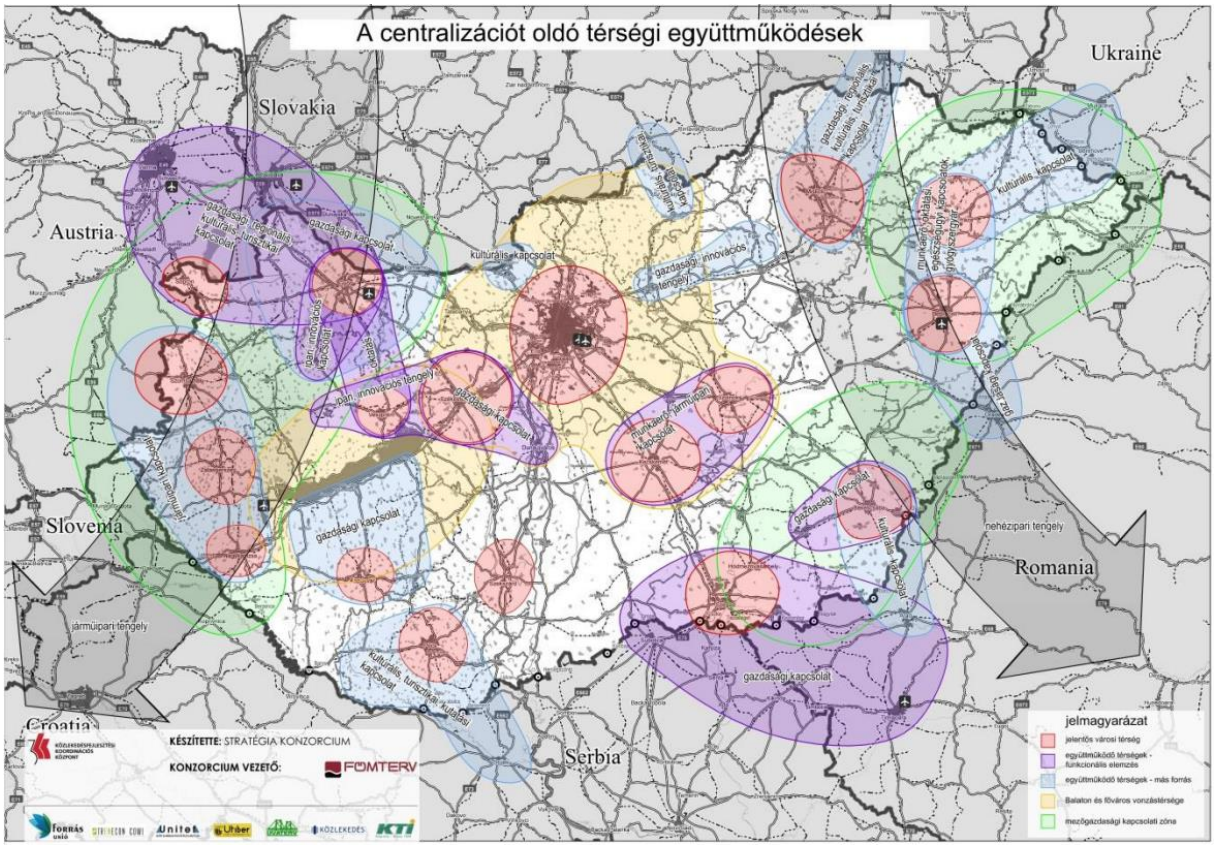

Forrás: Nemzeti Közlekedési infrastruktúra-fejlesztési stratégia, 2014.

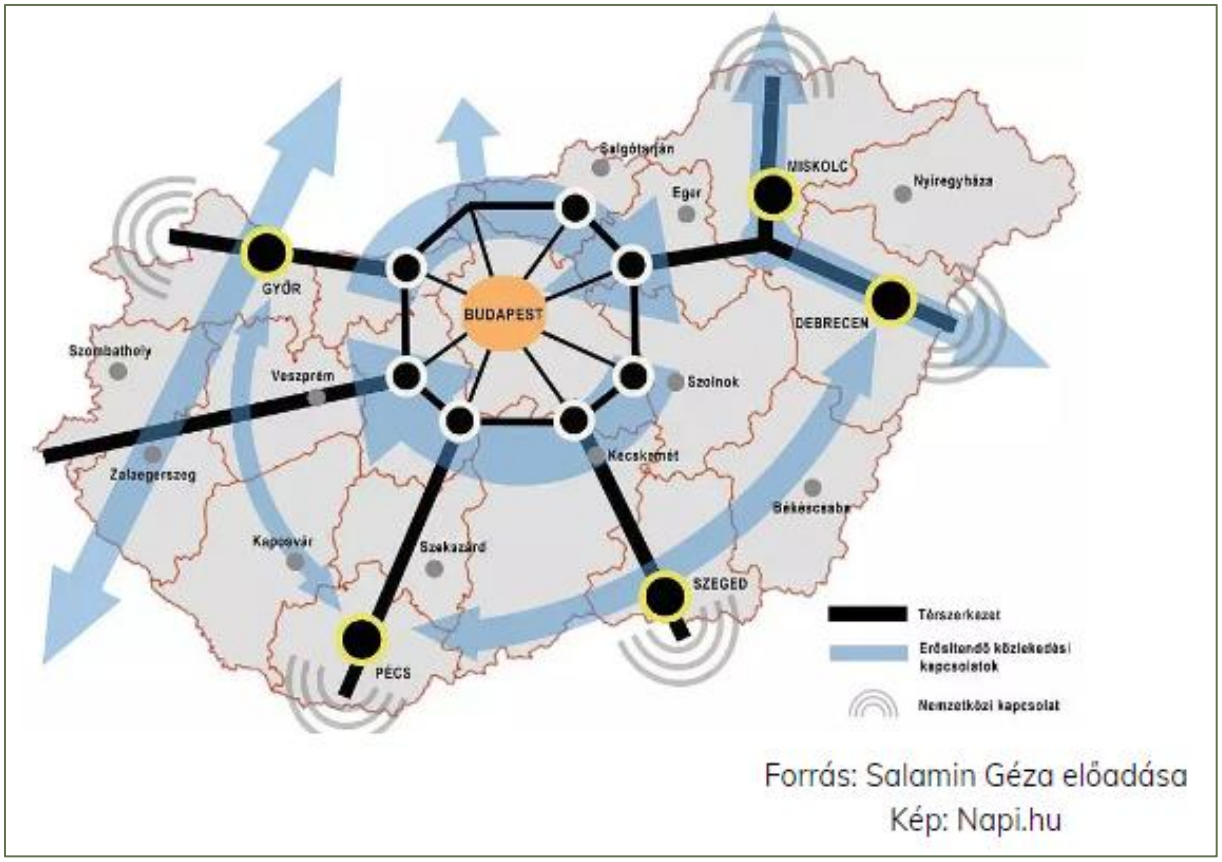

Térszerkezet jellemzői Magyarországon

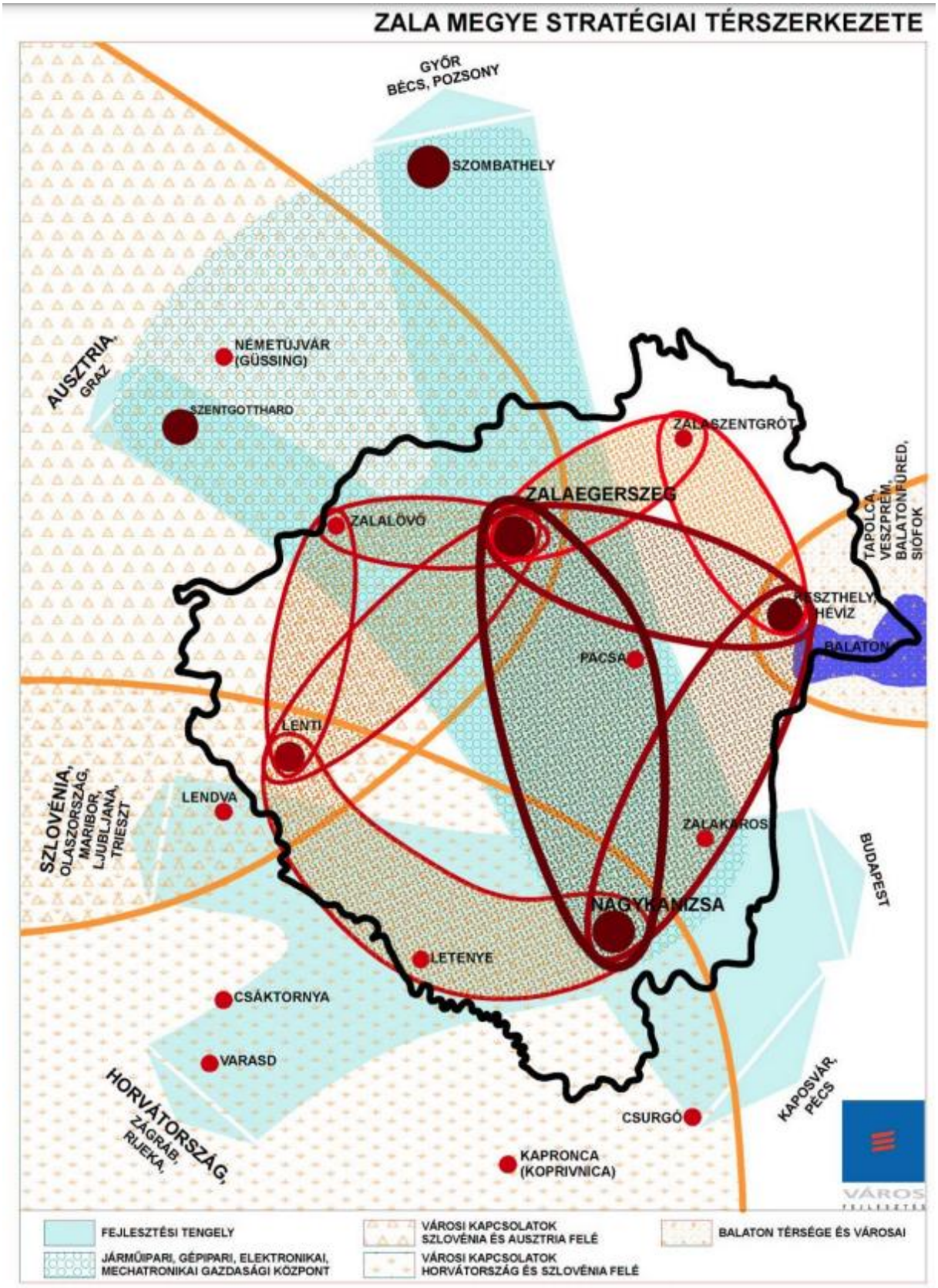

Forrás: Zala Megye Területfejlesztési koncepciója 2013.

2. Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések

Zala Megye Területfejlesztési Koncepciója a 2020-2027. évekre vonatkozóan elfogadásra került. (A dokumentumot a HÉTFA Elemző Központ – Város- és Területfejlesztési Iroda készítette.)

A Koncepció az alábbi célrendszert állapította meg:

ZALA MEGYE FEJLESZTÉSI ELVEI

A célrendszer a Zala Megye Területfejlesztési Koncepciója - Helyzetelemzés 2020 című dokumentum „Helyzetértékelés" fejezetének figyelembevételével készült, mely fejezet tartalmazza a megye lehetséges fejlesztési irányainak bemutatását, és ezek alapján a lehetséges cselekvési területek azonosítását, valamint a megye speciális, területi meghatározottságú problémáinak és lehetőségeinek meghatározását. Az itt vázolt fejlesztési irányok címszavakban:

- *Feldolgozóipari működőtőke-beruházások ösztönzése.*
    - *Magasan képzett munkaerő megtartása, a megyébe csábítása.*
- *Gazdasági környezet fejlesztése.*
    - *Mikro- és kisvállalkozások fejlődési lehetőségeit erősítő gazdasági környezet kialakítása.*
    - *Közép- és nagyvállalkozások megerősítése, foglalkoztatási igényeknek megfelelő munkaerő-kínálat megteremtése.*
    - *Nemzetközi gazdasági kapcsolatok erősítése, együttműködések kialakítása.*
    - *Logisztikai fejlesztések infrastrukturális és szolgáltatási feltételeinek javítása a Nagykanizsa, Letenye határtérségben, illetve Zalaegerszegen.*
- *K+F+I kapacitás fejlesztése.*
    - *A felsőoktatási intézmények és a gazdaság szereplői közötti kapcsolatok fejlesztése.*
    - *Innovációs tevékenységek fejlesztése.*
    - *Egyetemi kutatóhálózatokba való bekapcsolódás elősegítése.*
    - *Külföldi felsőoktatási és kutatás-fejlesztési intézményekkel közös kapcsolatok kialakítása/fenntartása.*
    - *Felsőfokú végzettséggel rendelkezők elvándorlásának mérséklése.*
    - *Az agrárgazdaság és vidékfejlesztés területén a meglevő kutatási kapacitás jobb hasznosítása, agrárkutatási tevékenység bővítése.*
- *A térség közúti elérhetőségének javítása.*
    - *M76-os főút Zalaegerszegig tartó kivitelezése*
    - *A megyeszékhely további gyorsforgalmi összekötése Nagykanizsával, Szombathellyel, Körmenddel.*
    - *A járásközpontok közösségi közlekedési kapcsolatainak javítása.*
    - *Az útburkolat minőségének általános javítása.*
- *A sármelléki repülőtér működtetésének és fejlesztésének hosszú távú biztosítása.*
- *A turisztikai szolgáltatások színvonalának emelése, turisztikai kínálat és vonzerő bővítése.*
- *Az egészségügyi közszolgáltatások fejlesztése.*

• Népességcsökkenés negatív tendenciájának mérséklését célzó fejlesztések megvalósítása. Különösen:

o A településhálózat integrált – vállalkozásfejlesztési, életminőségbeli és környezetvédelmi tevékenységeket összefüggéseiben is kezelő – fejlesztése.

o A kistelepüléseken a települési funkciók és humán szolgáltató rendszerek fejlesztése.

o A járásközpontok közösségi közlekedési kapcsolatainak javítása.

o Kistelepülések közúti elérhetőségének fejlesztése.

o Rövid ellátási láncok megerősítése, támaszkodva a településeken már kiépült termelőkapacitásokra.

o Szociális háló fejlesztése a kisebb településeken.

• Természeti környezet védelme.

o A megye érzékeny felszíni vizeinek, ivóvízbázisának védelme, az ivóvíz minőségének javítása. o A talajszennyezés mérséklése, a csatornázott települések körének bővítése.

o Illegális szemétlerakás/dögkutak felszámolása.

o A lakosság és a vállalkozások környezettudatosságának erősítése, a természeti erőforrások és értékek védelme.

o Az erdőterületek védelme, az erdők látogatottságának növelése a természeti értékek megőrzése mellett.

• Megújuló energia-előállítási potenciál jobb hasznosítása, elsősorban a napenergia, és termálvíz hasznosítása mellett.

A 2021-2027-es időszakra, az átfogó célokhoz illeszkedően új stratégiai ágazati és területi célokat, prioritásokat és horizontális célokat határozott meg Zala megye, melyeket az alábbi ábra szemléltet:

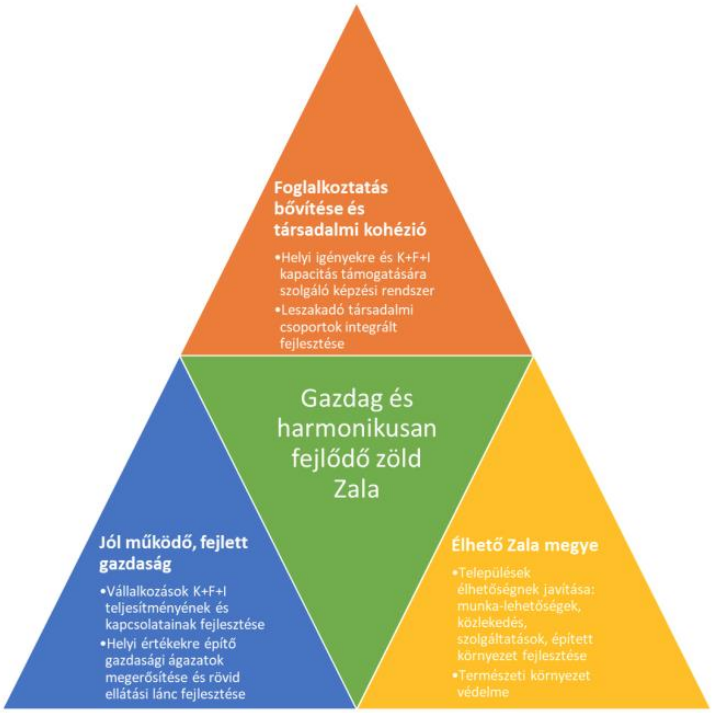

3. Területrendezési követelmények

A Zala Megye Területrendezési Tervének felülvizsgálata a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. évi törvénnyel (a továbbiakban: MaTrT), továbbá a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelettel (a továbbiakban: MvM rendelet) összhangban 2019. évben megtörtént. A Zala megye területrendezési szabályzatáról, térségi Szerkezeti Tervéről és övezeteiről szóló Zala Megyei Közgyűlés 8/2019. (IX. 27.) rendelete (a továbbiakban: ZMTrT) feldolgozta és pontosította az országos övezeteket, ezért a megyei területrendezési terv figyelembevétele szükséges a településterv készítése során.

Nagypáli közigazgatási területére az alábbiak szerint fednek a területrendezési tervek által megállapított térségi területfelhasználások, valamint az országos és megyei övezetek:

Térség, övezet megnevezése	**Érintettsége**
erdőgazdálkodási térség	+
mezőgazdasági térség	+
vízgazdálkodási térség	+
települési térség	+
legalább 5 ha nagyságú sajátos területfelhasználású térség	-
ökológiai hálózat magterületének övezete	-
ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	+
ökológiai hálózat pufferterületének övezete	-
kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	-
jó termőhelyi adottságú szántók övezete	+
erdők övezete	+
erdőtelepítésre javasolt terület övezete	+
tájképvédelmi terület övezete	+
világörökségi és világörökségi várományos területek övezete	-
vízminőség-védelmi terület övezete	+
nagyvízi meder övezete	-
VTT-tározók övezete	-
honvédelmi és katonai célú terület övezete	-
ásványi nyersanyagvagyon övezete	-
rendszeresen belvízjárta terület övezete	-
tanyás területek övezete	-
földtani veszélyforrás terület övezete	+
egyedileg meghatározott megyei övezet: • gazdaságfejlesztési és innovációs övezet • kiemelt turisztikai övezet	 - -

Zala Megye Szerkezeti Terve

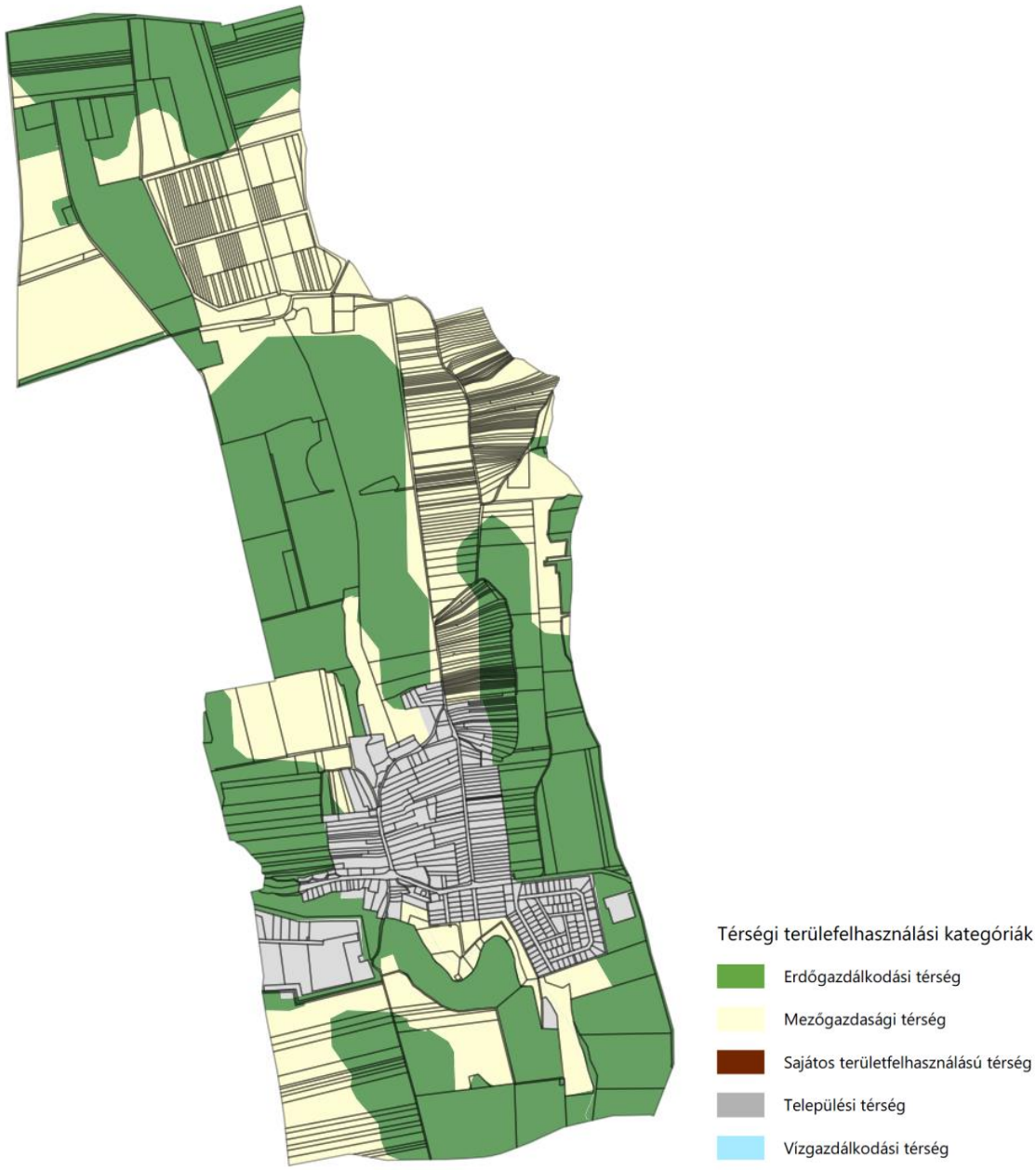

Nagypáli közigazgatási területe erdőgazdálkodási, mezőgazdasági, települési és vízgazdálkodási térségbe tartozik. A külterületének észak-keleti harmadát kettészeli a tervezett M9 gyorsforgalmi út nyomvonala.

MaTrT vonatkozó előírásai:

11. § A kiemelt térségi, illetve vármegyei területfelhasználási kategóriák területén belül a településrendezési tervben, a 90. § (2) bekezdése figyelembevételével
a) az erdőgazdálkodási térségben az erdőterület övezetet a térséget lefedő erdők övezetére vonatkozó szabályok szerint, valamint az erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó szabályok figyelembevételével kell, meglévő és tervezett erdő övezetként differenciáltan lehatárolni;
b) a mezőgazdasági térség területének legalább 75%-át a mezőgazdasági terület övezetébe kell sorolni, a fennmaradó részen nagyvárosias lakóterület és vegyes terület építési övezet nem jelölhető ki;
c) a vízgazdálkodási térség területét - e törvény hatálybalépését megelőzően már jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével - vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, zöldterület, továbbá különleges beépítésre nem szánt honvédelmi,

katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület övezetbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani;
d) a települési térség területén bármely építési övezet, övezet kijelölhető;

12. § (1) Ha jogszabály új beépítésre szánt terület kijelölését nem tiltja, a településrendezési tervben új beépítésre szánt területet a következő szempontok mérlegelése alapján kell kijelölni:
a) az új beépítésre szánt terület csatlakozik a meglévő települési területhez,
b) az új beépítésre szánt terület kijelölése nem okozza a különböző települések beépítésre szánt területeinek összenövését, és
c) új beépítésre szánt terület kijelölésére csak akkor kerül sor, ha a települési térségben nincs a tervezett rendeltetésnek megfelelő beépítésre szánt területen beépítetlen földrészlet, vagy az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) szerinti barnamezős terület.
(2) Az (1) bekezdés c) pontja szerinti szempontot abban az esetben nem kell mérlegelni, ha a c) pont szerinti meglévő beépítésre szánt terület - tervezett rendeltetésnek megfelelő - igénybevétele aránytalanul nagy terhet jelentene annak várható költsége miatt.
(3) Új beépítésre szánt terület kijelölésével egyidejűleg a területnövekmény legkevesebb 5%-ának megfelelő kiterjedésű, legalább 50%-ában az újonnan kijelölt beépítésre szánt területtel kapcsolatban lévő zöldterületet, - gazdasági vagy különleges terület kijelölése esetén zöldterületet vagy védelmi célú erdőterületet - kell kijelölni. Ha a zöldterület vagy védelmi célú erdőterület kijelölése az új beépítésre szánt terület rendeltetése miatt az adott területen nem valósítható meg, akkor a zöldterületet vagy a védelmi célú erdőterületet a település arra alkalmas más területén kell kijelölni.

15. § (2) A településrendezési tervben
a) az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok és a műszaki infrastruktúra egyedi építményeinek helyét a kiemelt térségi, illetve vármegyei területrendezési tervekben meghatározott térbeli rend figyelembevételével kell meghatározni,
b) az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonala a településrendezési terv egyeztetési eljárásában részt vevő, az egyeztetés tárgyát képező infrastruktúra elem vonatkozásában az adott egyeztetési szakterületet képviselő államigazgatási szerv hozzájárulása, és az egyéb érintett szakterületet képviselő államigazgatási szerv egyetértése esetén térhet el a kiemelt térségi, illetve vármegyei területrendezési tervek szerkezeti tervében megállapított nyomvonalváltozattól, azok térbeli rendjétől és a térbeli rend szempontjából meghatározó települések felsorolásától.
(3) Az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonalának meghatározásánál biztosítani kell a szomszédos vármegyék és települések határán a folyamatos kapcsolódás lehetőségét.

17. § (1) A 4/4., 4/6. és 4/11. mellékletekben szereplő országos műszaki infrastruktúra-hálózatok elemeit és az egyedi építményeket az ott felsorolt, a térbeli rend szempontjából meghatározó települések közigazgatási területét érintve, az országos, a kiemelt térségi és a vármegyei szerkezeti terv, valamint a településrendezési terv figyelembevételével, az engedélyezési eljárás során felmerülő ágazati szempontok és követelmények miatt szükséges korrekciókkal kell megvalósítani.

Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete

Adatszolgáltatás

Nagypáli déli közigazgatási határán nyúlik át egy kis mértékben az ökológiai folyosó Zalaegerszeg területéről.

MaTrT vonatkozó előírásai:

26. § (1) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében csak olyan vármegyei területfelhasználási kategória és vármegyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.
(2) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha
a) a települési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosó, vagy az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó körülzárja, továbbá
b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.
(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület csak az állami főépítészi hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(4) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.
(5) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.
(6) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.

Jó termőhelyi adottságú szántók övezete

Adatszolgáltatás

Jó termőhelyi adottságú szántók övezete fed a település dél-nyugati szélén található ingatlanokra.

MvM rend. vonatkozó előírásai:

2. § (1) A településrendezési eszközök készítése során a mezőgazdasági terület területfelhasználási egység területét elsősorban - a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete mellett - a jó termőhelyi adottságú szántók övezetén javasolt kijelölni.
(2) A jó termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.
(3) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet hatálya alá tartozó települések (…)

Erdők övezete és erdőtelepítésre javasolt terület övezete

Adatszolgáltatás

Az erdők övezete az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdőket tartalmazza. Nagypáli külterületének közel harmada erdővel borított, ezért az erdők övezetébe tartozik.

MaTrT vonatkozó előírásai:

29. § Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési tervében legalább 95%-ban erdőterület övezetbe kell sorolnia. Az e törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott területek, továbbá az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni.
30. § Az erdők övezetében külfejtéses művelésű bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.
30/A. § Az erdők övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.

MvM rend. vonatkozó előírásai:

3. § (1) A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban - a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül - az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén javasolt kijelölni.
(2) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet hatálya alá tartozó települések (…)

Tájképvédelmi terület övezete

Adatszolgáltatás

Nagypáli közigazgatási területének keleti és középső részét fedi az övezet.

MvM rend. vonatkozó előírásai:

4. § (1) A tájképvédelmi terület övezete területére a vármegye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.
(2) A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében - a településkép védelméről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - meg kell határozni
a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,
b) a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben (a továbbiakban: településképi rendelet) a településképi követelményeket.
(3) A tájképvédelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.
(4) A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.

Vízminőségvédelmi terület övezete

Térségi övezet

Adatszolgáltatás

Nagypáli teljes közigazgatási területét lefedi az övezet. Az adatszolgáltatás alapján a községben három ponton van vízvédelemmel érintett rész.

MvM rend. vonatkozó előírásai:

5. § (1) A vízminőség-védelmi terület övezetében keletkezett szennyvíz övezetből történő kivezetéséről és az övezeten kívül keletkezett szennyvizek övezetbe történő bevezetéséről, illetve a szennyvíz övezeten belüli kezelésének feltételeiről a vármegye területrendezési tervében rendelkezni kell.
(2) A vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vízvédelemmel érintett területeket. A kijelölt vízvédelemmel érintett területekre vonatkozó egyedi szabályokat a helyi építési szabályzatban kell megállapítani.
(3) A vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.
(4) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet hatálya alá tartozó területen (…)

Földtani veszélyforrás terület övezete

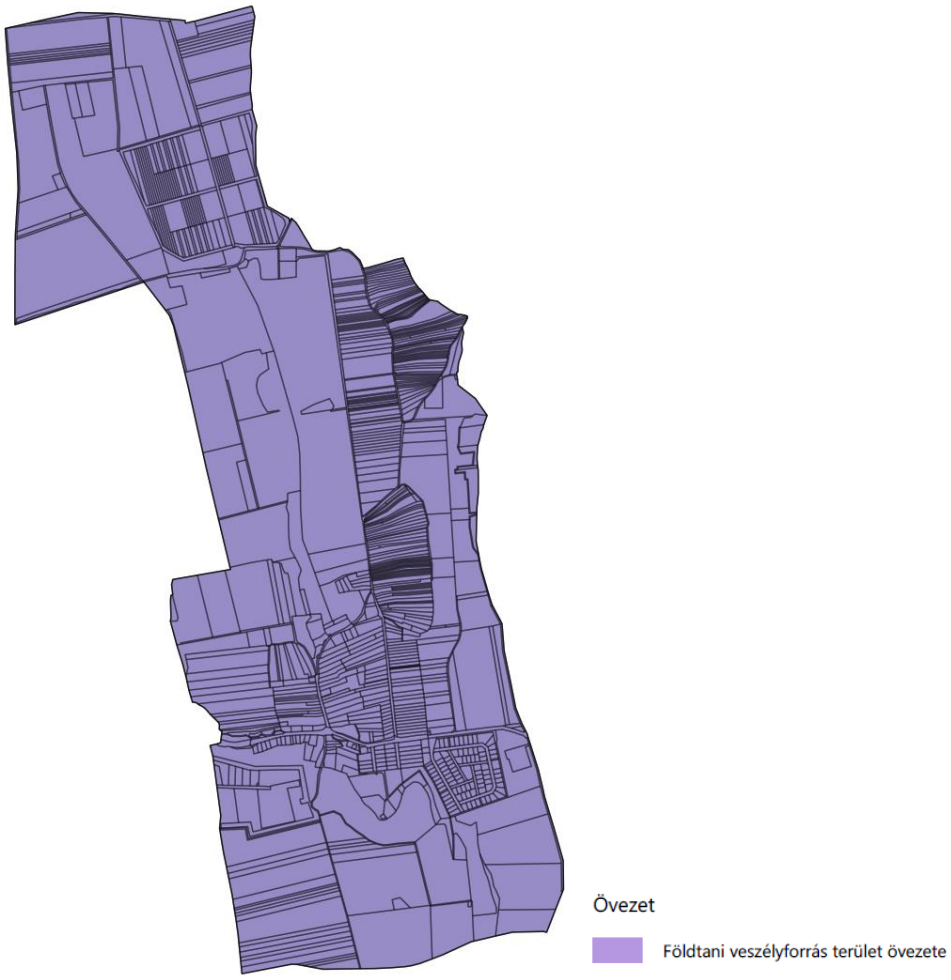

Nagypáli teljes közigazgatási területét lefedi az övezet. Adatszolgltatásként födcsuszamlásra, suvadásra, partfalmozgásra, süllyedésre, kőzetomlásra vagy egyéb felszínmozgásra vonatkozó adatot em kaptunk.

MvM rend. vonatkozó előírásai:

11. § (1) A földtani veszélyforrás terület övezetében a földtani veszélyforrással érintett terület kiterjedését a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.
(2) Az (1) bekezdés szerinti területen új beépítésre szánt terület csak akkor jelölhető ki, ha ahhoz a bányafelügyelet a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása során adott véleményében hozzájárul.
(3) A beépítés feltételeit a bányafelügyeleti hatáskörben eljáró illetékes fővárosi és vármegyei kormányhivatal hozzájárulásával kell meghatározni.
(4) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet hatálya alá tartozó települések (…)

4. Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése

Nagypáli község OTÉK alapú Településrendezési eszközeit 2004-ben hagyta jóvá az Önkormányzat Képviselő-testülete:

- a településfejlesztési koncepciót a 21/2003. (VI. 26.) sz. ÖKT határozatával,
- a településszerkezeti tervet a 21/2003. (VI. 26.) ÖKT. határozattal,
- a helyi építési szabályzatot és annak mellékletét képező szabályozási tervet a 11/2004. (IX.27.) Önk. rendelettel.

A településfejlesztési koncepció fő célkitűzése az új lakosok letelepedése, valamint új vállalkozások megtelepedése. Emellett a turizmus fejlesztése a település déli dél-keleti részén, az egyedülálló adottságokkal rendelkező Cseri és Rét melléki településrészen, valamint az erdőterületek felhasználásával. A község az ökológia, környezetvédelem, megújuló energiahasznosítás minél szélesebb körű elterjesztését és használatát is célul tűzte ki.

A településrendezési eszközök 2004. évben készültek el és lettek elfogadva, legutóbb 2021-ben módosultak az M9 sz. gyorsforgalmi út beillesztése érdekében. A korábbi módosítások közül csak néhány kisebb fejlesztési elképzelés valósult meg, mint pl. a lakópark, és a 74148 j. bekötő út mellett kijelölt gazdasági terület. Részben megvalósult a lakóparktól délre kijelölt innovációs központ.

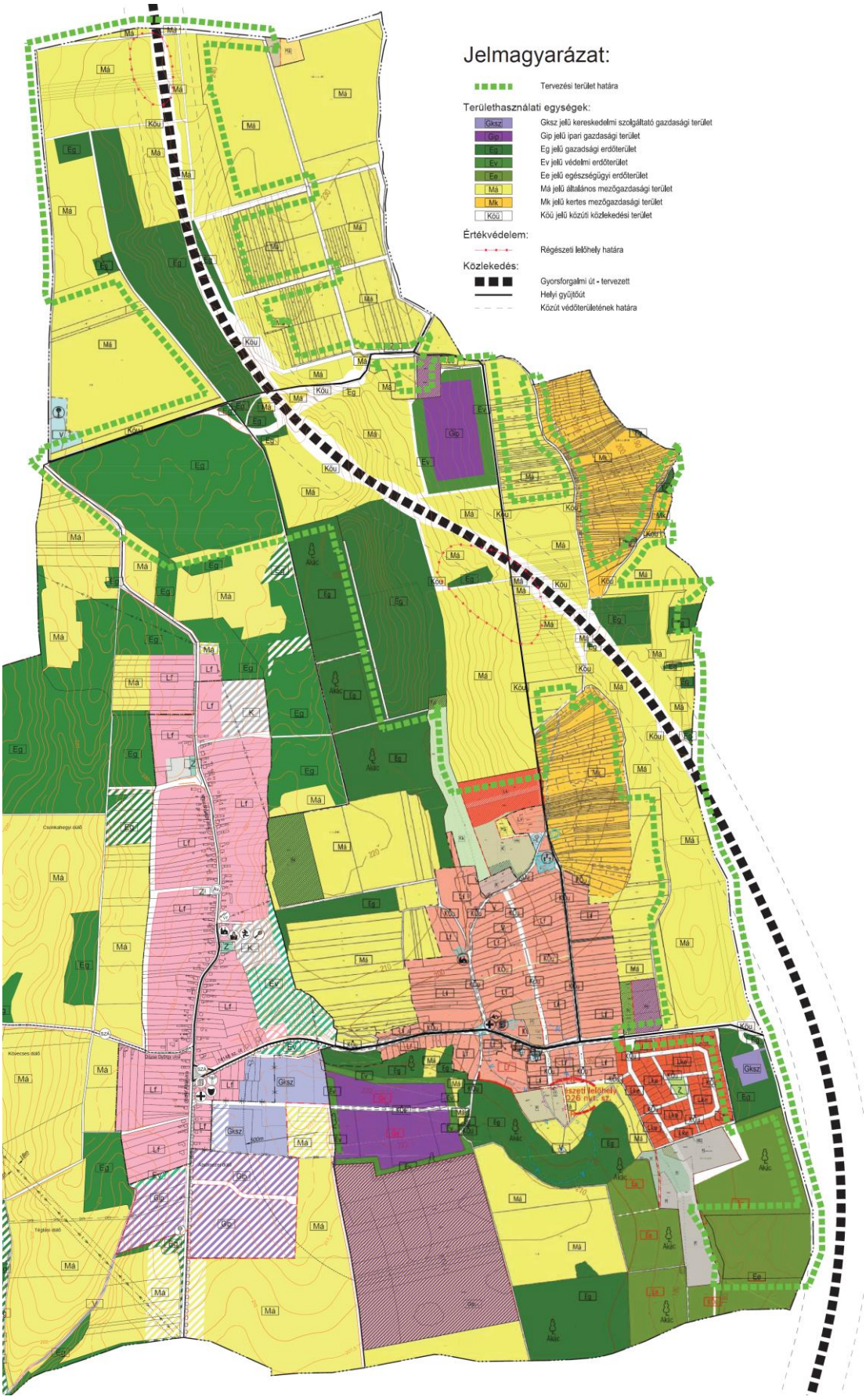

Hatályos településszerkezeti terv Nagypáli közigazgatási területére (megj.: Kispáli területét is tartalmazza, de az nem releváns)

5. A település demográfiai helyzete

Nagypáli utolsó becsült népessége 540 fő (2019. évben), ami az akkori Magyarország népességének 0,01%-a (Zala megyének 0,2%-a). Népsűrűsége 85 fő/km^2. Lakások száma 186, népességet figyelembevéve, ez 2,9 fő / lakás. Ha népesség azonos ütemben változna, mint [2018-2019] időszakban (1.89 %/év), 2022-ben Nagypáli lakossága 571 lenne.

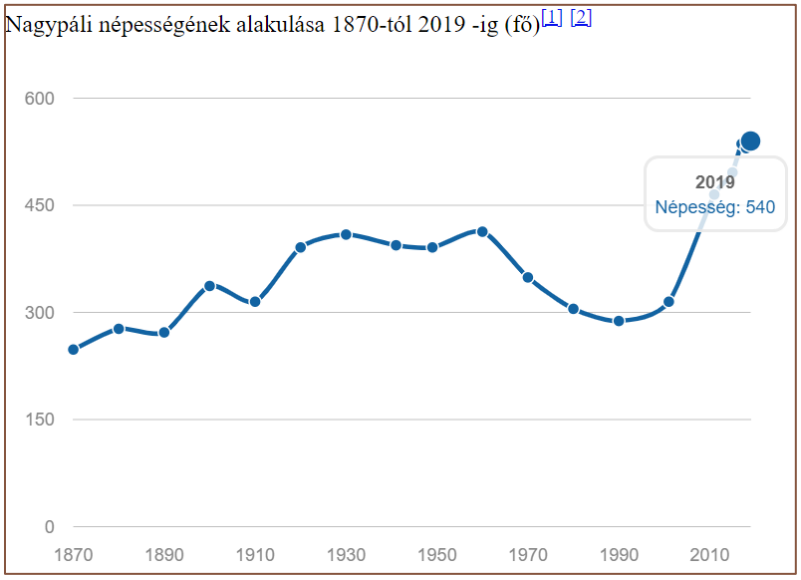

Népesség éves %-os változása:

[1870-1880] **+1.11** %/év
[1880-1890] **-0.18** %/év
[1890-1900] **+2.17** %/év
[1900-1910] **-0.67** %/év
[1910-1920] **+2.18** %/év
[1920-1930] **+0.45** %/év
[1930-1941] **-0.34** %/év
[1941-1949] **-0.1** %/év
[1949-1960] **+0.5** %/év
[1960-1970] **-1.67** %/év
[1970-1980] **-1.34** %/év
[1980-1990] **-0.57** %/év
[1990-2001] **+0.82** %/év
[2001-2011] **+3.97** %/év
[2011-2015] **+1.63** %/év
[2015-2017] **+3.95** %/év
[2017-2018] **-1.12** %/év
[2018-2019] **+1.89** %/év

(Forrás: www.nepesseg.com)

Nagypáli lakosságának száma az utóbbi 20 évben 320 főről 551 főre, azaz +72%-kal növekedett. Népessége kormegoszlás alapján fiatalos társadalomnak nevezhető, ugyanis a gyermekek és fiatalok száma meghaladja az idős korosztály számát: száz gyermekkorú lakosra 73 időskorú jut.

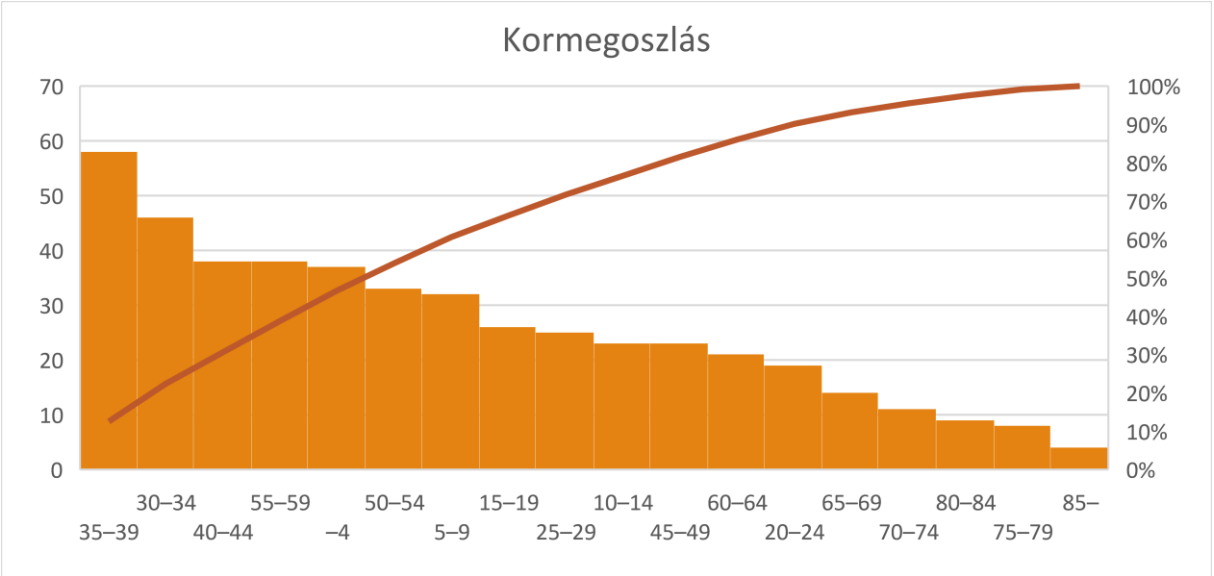

(Forrás: KSH 2011., saját szerkesztés)

Nagypáli lakosságának az iskolai végzettség szerinti vizsgálatából megállapítható, hogy szinte a teljes lakosság legalább az általános iskolát elvégezte. A középiskolába járók közel fele érettségizett, és az egyetemista korúak ötöde rendelkezik diplomával. Az adatok azt mutatják, hogy a lakosok legnagyobb részt érettségit nem adó szakmai képesítéssel rendelkeznek.

10– éves			15– éves			18– éves			25– éves		
általános iskola első évfolyamát sem végezte el			legalább általános iskola 8. évfolyam			legalább érettségi			egyetem, főiskola stb. oklevéllel		
férfi	nő	összesen	férfi	nő	összesen	férfi	nő	összesen	férfi	nő	összesen
a megfelelő korúak százalékában											
–	–	–	97,9	93,0	95,4	42,2	49,7	45,9	17,8	20,8	19,2

(Forrás: KSH 2011.)

Nagypáli összes aktív korú lakosa 465 fő volt 2021-ben (legutolsó fellelhető KSH adat). A lakosság gazdasági aktivitása jónak mondható. A lakosság legnagyobb részben foglalkoztatott (202 fő), azaz keresettel rendelkezik. A gyermekek és egyéb eltartottak száma 134 fő, az inaktív keresők száma 106 fő, és a munkanélküliek száma 23 fő. Ezzel a munkanélküliség aránya 4,9 %, ami a megyei átlaggal megegyező.

A lakosok jellemzően más településeken dolgoznak, legfőképpen a Zalaegerszeg megyeszékhely adta munkalehetőséggel élnek.

(Forrás: KSH 2011.)

6. A település humán infrastruktúrája, közszolgáltatások

Nagypáli község alapfokú közszolgáltatásokkal részben rendelkezik, hiányosnak mondható. Megtalálható a helyi igazgatás (Önkormányzat, Közös Hivatal), orvosi szoba, közösségi ház, könyvtár, templom, élelmiszerüzlet, sportpálya. A településen található egy felújított faluház, mely alkalmas a különböző programok, közösségi élet lebonyolítására. Ebben az épületben található könyvtár, e-Magyarország pont is, ahol a gyermekek is eltölthetik szabadidejüket. Létrejött az Integrált Közösségi

Szolgáltató Tér, mely szintén megfelelő helyszíne a közösségi életnek. A vezetőség nagy hangsúlyt fektet a lakosság bevonására a település életébe, több civil szervezettel is rendelkezik, akik aktív részesei a mindennapoknak. Az alapfokú oktatási, nevelési és egészségügyi intézményeket a helyi lakosok legközelebb Lakhegyen, Egerváron és Zalaegerszegen érhetik el. Középfokú ellátást, gyermekjóléti szolgálatot a helyi lakosok Zalaegerszegen tudnak igénybe venni.

7. A település gazdasága

Nagypáli gazdasága a helyi vállalkozásokon alapszik. A gazdálkodó szervezetek száma 2021-ben: 183 db, a nonprofit és egyéb nem nyereségérdekelt szervezetek szám: 14 db, és a költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek száma: 2 db. A gazdálkodó, a nem nyereségorientált (non-profit) és költségvetési szervek megoszlása az alábbi:

A vállalkozási formák közül 2021-ben a legnagyobb számot a korlátolt felelősségű társaságok teszik ki (61 db), majd az egyéni vállalkozók alkotják a legnépesebb tábort 42 db-bal. Ezt követik az őstermelők száma 21 fővel. Betéti társaság (9db), non-profit szervezet (5 db), szövetkezet (4 db) és részvénytársaság (1db) nagyon kis számban működik a településen. 2021-ben 2 vállalkozás szűnt meg, mellette 2020-hoz képest 13-mal növekedett. Ebből is látszik, hogy a vállalkozási kedv magas Nagypáliban.

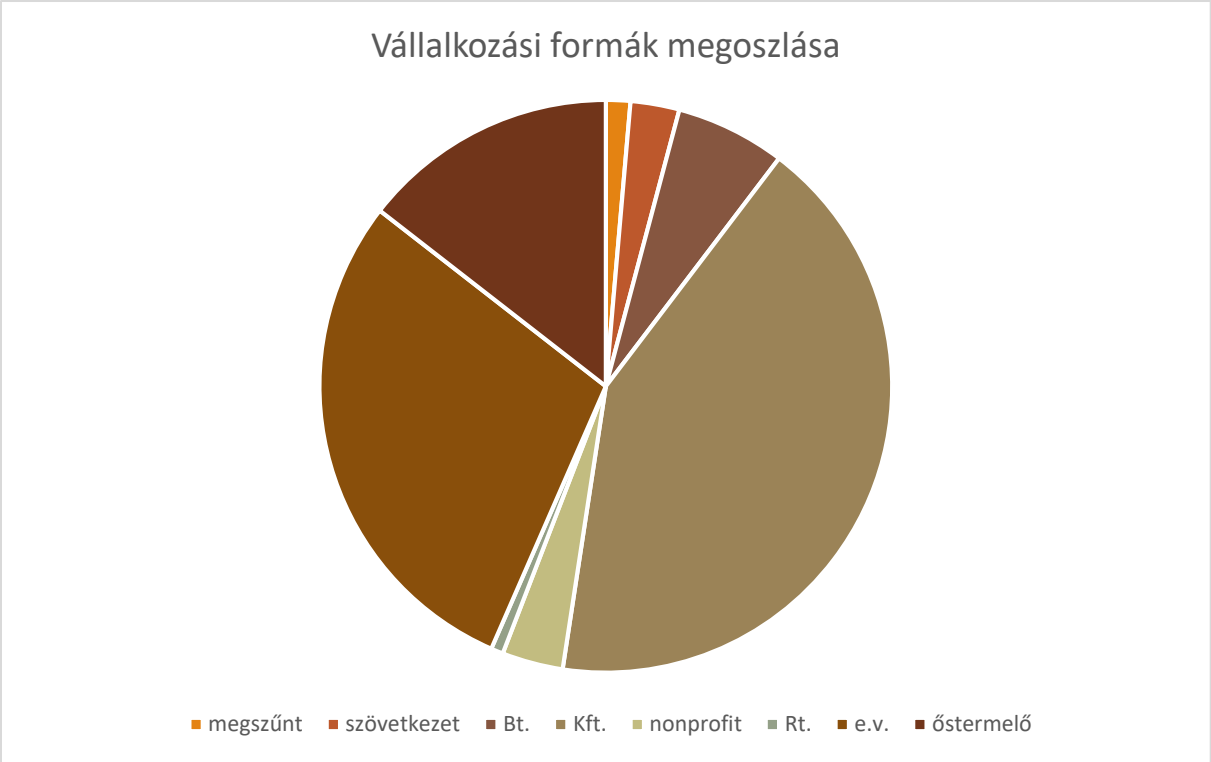

Az egyes vállalkozási formák létszámát tekintve legtöbb az 1-9 fős vállalkozás (92 db), valamint jelentős a 0 és ismeretlen fős regisztrált vállalkozások száma (65 fő). 5 db 10-49 fős, 3 db 20-49 fős és 1 db 500 és több fős vállalkozás található. A községre tehát leginkább az önfoglalkoztatás jellemző, ami az egyéni vállalkozók és őstermelők számából is jól látható.

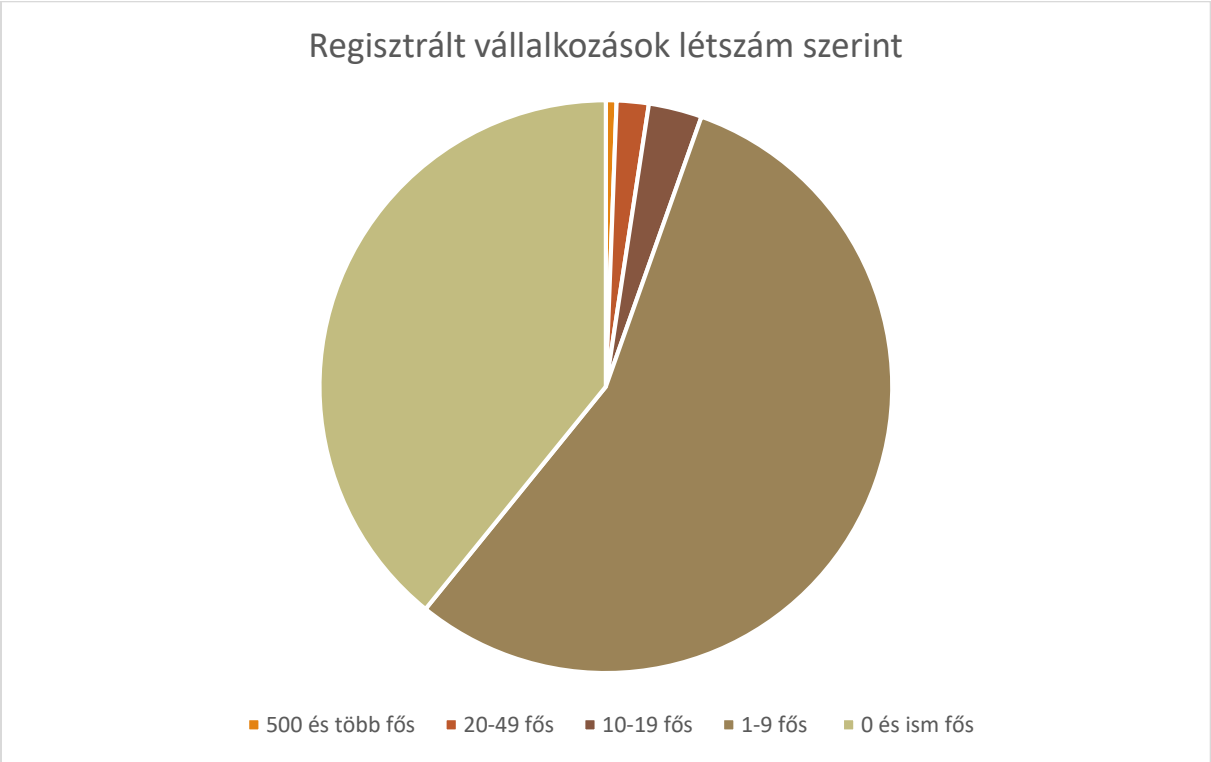

A működő vállalkozások az egyes ágazatok széles körét jelenítik meg. Legjellemzőbb a szállítás, raktározás ágazat (24 db), de szorosan követik a tudományos, műszaki ágazatban működő vállalkozások (23 db). Jelentős még az adminisztratív szolgáltatást végző (12 db) és az építőipari vállalkozások száma (10 db). Kicsivel kevesebb a kereskedelem, gépjárműjavítás, valamint az egyéb szolgáltatás ágazat (7 db), a bányászat és közműellátás (6 db), valamint a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, ill. feldolgozóipar (5 db). Még kevesebb vállalkozás foglalkozik info-kommunikációval, pénzügyi-biztosítási tevékenységgel (4 db), valamint ingatlanügyletekkel vagy oktatással (3 db). A legkevesebb vállalkozás működik a humán-egészségügy, szociális ill. a mezőgazdasági ágazatban (2 db) és az energiaellátás, légkondícionálás ágazatban (1 db).

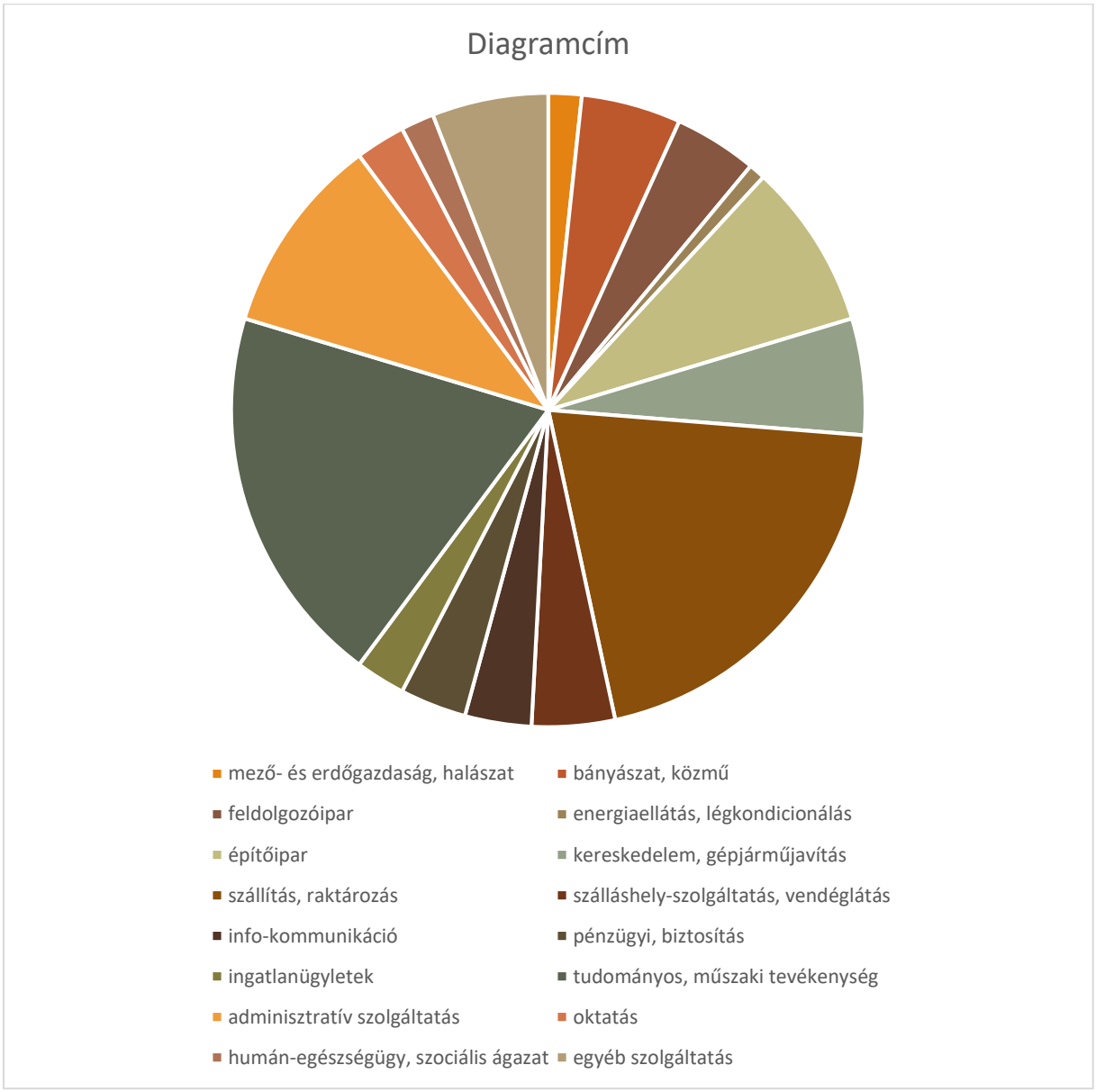

Összegzésként elmondható, hogy Nagypáli gazdaságát a kis létszámú, jellemzően tercier ágazatban tevékenykedő vállalkozások határozzák meg.

8. Az önkormányzat gazdálkodása, településüzemeltetés

A települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen: a településfejlesztés, a településrendezés, az épített és természeti környezet védelme, a lakásgazdálkodás, a vízrendezés és a csapadékvíz elvezetés, a csatornázás, a köztemető fenntartása, a helyi közutak és közterületek fenntartása, helyi tömegközlekedés, a köztisztaság és településtisztaság biztosítása; gondoskodás a helyi tűzvédelemről, közbiztonság helyi feladatairól; közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban, a foglalkoztatás megoldásában; az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról, az egészségügyi, a szociális ellátásról, valamint a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás; a közösségi tér biztosítása; közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység, sport támogatása; a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének a biztosítása; az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése. A felsorolásban megtalálhatók azok a legalapvetőbb feladatok, amelyek révén biztosítható egy-egy település működése, megvalósítható műszaki-technikai infrastruktúrája, továbbá a lakosság kommunális és humánszolgáltatásokkal való legalább alapfokú ellátása.

Nagypáli Község Önkormányzata fontos feladatának érzi a település fejlesztését, melyet vagy pályázati forrásokból, vagy pedig önerőből ér el. Az elmúlt években több rendezvény megszervezése, lebonyolítása, Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér kialakítása fűződik a nevéhez.

A község napjainkban dinamikusan fejlődő képet mutat. A Megújuló Energiaforrások Innovációs Ökocentruma, a Logisztikai Központ, a japán energiafűz ültetvény, a faluközpontban található Napraforgó napelem rendszer mind azt mutatja, hogy a település nagyon jó úton halad a megújuló energiaforrások hasznosításának útján.

Az önkormányzat főleg a 2014-es évben, illetve a 2015-ös év elején is valósított meg olyan beruházásokat, melyek munkahelyteremtéssel jártak. Ilyen a Rózsakert, és a hozzá kapcsolódó Helyi termék előállító üzem, melyeknek alkalmazottai a helyi lakosság közül kerülnek ki – a beruházások végleges befejése után.

9. Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat

A község fő szerkezeti egységei már több száz éve kialakultak. A település gerincét a 74148 j. bekötőút adja, melyről nyílnak a lakóutcák, majd azok mezőgazdasági utakba torkollanak.

Az 1858-as térképet a mai állapottal összehasonlítva nagy mértékű fejlődés látható. Az egykori egyutcás falu több utcával bővült. A lakossága 248 főről 540 főre növekedett, azaz majdnem duplájára nőtt. A beépített terület pedig több, mint kétszeresére. Új szerkezetalkotó elem nem jött létre.

Nagypáli jellemzően mezőgazdasági jellegű település, külterületét legnagyobb részt szántók és rétek teszik ki. Emellett az erdőállomány is számottevő.

A település belterülete ill. beépítésre szánt területei falusias lakó-, kertvárosias lakó-, kereskedelmi, szolgáltató gazdasági-, különleges- és zöldterület területfelhasználásba sorolt. Külterülete általános és kertes mezőgazdasági-, erdő és vízgazdálkodási területfelhasználásba. A közutak mindenhol közúti közlekedési területfelhasználásúak.

Az egyes területfelhasználások a valós területhasználatot tükrözik, jól elkülönülnek a különböző területegységek egymástól, mint például: lakó, gazdasági, különleges.

A község területén nem található szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

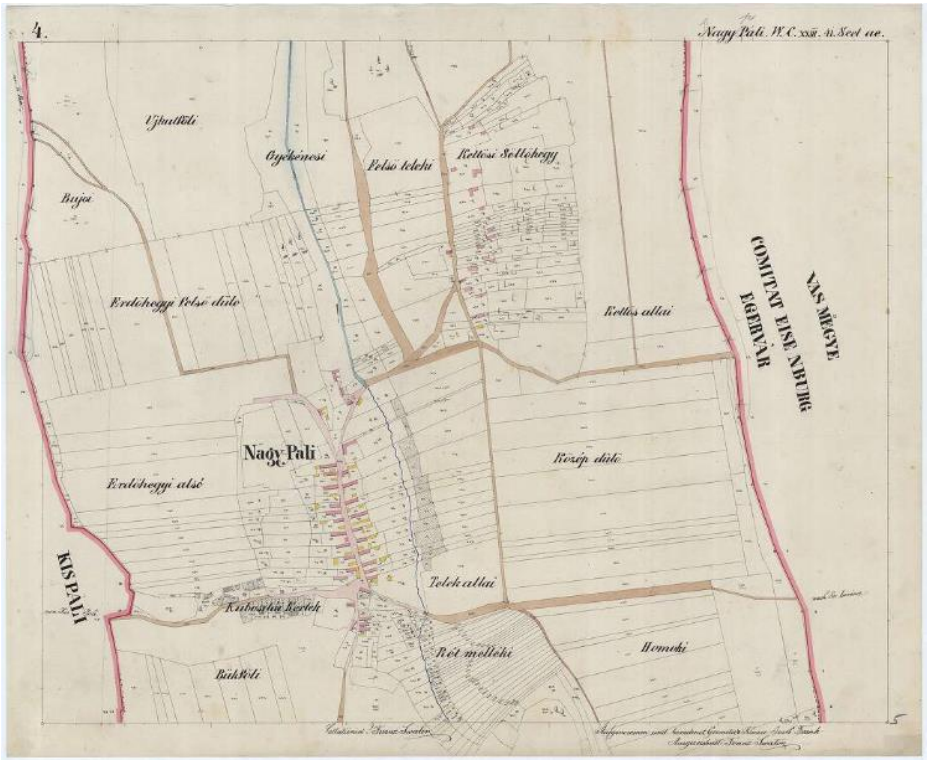

Nagypáli térképe 1858-ból (forrás: maps.hungaricana.hu)

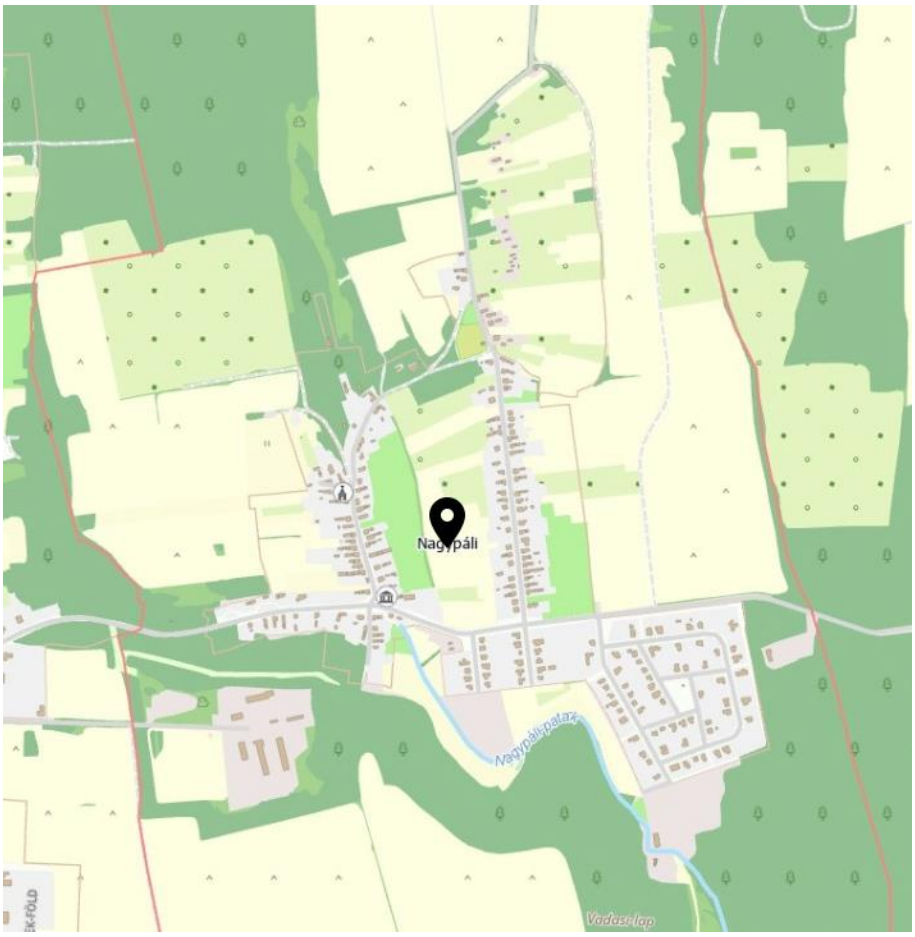

Nagypáli térképe 2022-ből (forrás: e-kozmu.hu)

10. Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata

Nagypáli védelemben részesített értékei a település belterületén illetve a zártkert belterülethez közel fekvő részén helyezkednek el.

A fejezet részletesen a különálló dokumentumokban található:

- Örökségvédelmi Hatástanulmány és
- Településképi Arculati Kézikönyv

11. Környezetiállapot-jellemzők

Felszíni és felszín alatti vizek védelme

A felszíni vizeket illetően a belterületre és a kapcsolódó külterületi részekre hulló, majd onnan lefolyó csapadékvizek befogadója a Nagypáli-patak. A patak község területén fekszik, illetve azon áthalad. A Zala folyó vízgyűjtő területéhez tartozik. Folyási iránya nagyjából az É-D-i vonalat követi. Zalaegerszegtől ÉK-re torkollik a Zala folyóba.

A csapadékvíz elvezető hálózat a településen fejlett, jórészt burkolatlan árkokból áll, mely hozzájárul a vízvisszatartás céljához. A lejtőviszonyoknak köszönhetően a magasabb részeken talajvíz/rétegvíz nem jellemző, azok a mélyebb területekre folynak össze. A vízgyűjtő területről általános elmondható, hogy a talajvíz 4-6 méter mélyen található. A talajvíz kémiailag kalcium-magnézium-hidrokarbonátos jellegű. A környező területen több helyen fúrással történő kutatás zajlott. A mélyben található gyógy-, illetve termálvizek.

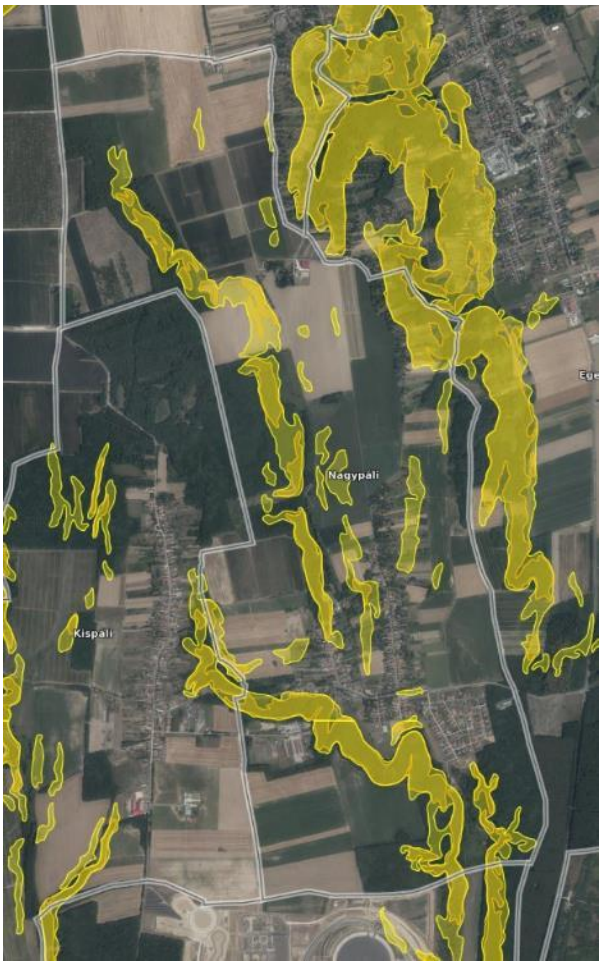

Nagypáli lejtős területek (12-17%) a vízmozgást és eróziót magyarázandó (forrás: MEPAR-portál)

Nagypáli község a felszín alatti vizeket illetően a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet melléklete alapján „érzékeny" kategóriába tartozik. A 43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet, amely a nitrátérzékeny területeknek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről szól, szintén a nitrátérzékeny területek közé sorolja, csakúgy, mint a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II.7.) Kormány rendelet.

A felszín alatti vizek állapotát elsősorban a mezőgazdasági tevékenység (állattartás, növénytermesztés – tápanyagutánpótlás) veszélyeztetheti. A helytelenül kezelt állati trágya, illetve a termőterületre nem megfelelően kijuttatott tápanyagok nitrát szennyezést okozhatnak a felszínközeli talajvízben.

Állóvizek és belvizek nem jellemzik Nagypáli közigazgatási területét. A lejtőviszonyoknak köszönhetően a csapadékvizek elvezetése megfelelő.

Hulladékgazdálkodás

A településen keletkező, lakossági és intézményi eredetű nem veszélyes, kommunális jellegű hulladék gyűjtését a Zalai Közszolgáltató Nonprofit Kft. szervezésében hajtják végre. A háztartásoktól és egyéb keletkezési helyekről hetente egy alkalommal szállítják ezt az általánosan keletkező frakciót. AZ így gyűjtött hulladékot a Zalaegerszeg-Búslakpusztai RDF üzemben előkezelik, leválasztva az energetikailag, vagy egyéb módon hasznosítható részt és csak a maradék anyag kerül lerakásra.

A hulladékgazdálkodási rendszeren belül lehetőség van a szelektív hulladékgyűjtésre. A lakosság különböző színű zsákokban, a háztartásokban közvetlenül szelektálthat. A sárga színű zsákokba kerülhet a műanyag és fém csomagolás. A kékbe gyűjthető a papír csomagolóanyag.

A háztartások és üzleti partnerek többféle gyűjtőedény méret között választhatnak, amely kompatibilis a gyűjtési járat célgépével. A szelektív hulladékgyűjtő zsákokat a begyűjtési napon pótolják üressel, amennyiben az helyesen lett megtöltve és kihelyezve.

Külön alkalommal kerül begyűjtésre a lom hulladék. Egyedi bejelentés alapján, vagy a közeli Zalaegerszegi hulladékudvar igénybevételével történhet meg a lomhulladék elszállítása. Ide tartoznak nem veszélyes hulladékok, amelyek méretüknél, vagy egyéb jellegüknél fogva nem helyezhetők el a kommunális hulladékgyűjtőben és alkalomszerűen képződnek a háztartásokban. Egyéb akciók keretén belül lehet átadni a veszélyes hulladékokat, illetve az elektronikai eszközöket, amelyek selejtezésre kerültek. A község területén dögkút nem üzemel.

Az országos környezetvédelmi információs rendszerben összesen 17 intézmény, vállalkozás vagy magánszemély van regisztrálva, illetve ennél fogva rendelkezik Környezeti Ügyfél Jel azonosítóval. Nagy valószínűség szerint ezen ügyfelek elsősorban a keletkezett hulladékok miatt kerültek be a rendszerbe. Kisebb vállalkozásokról, önkormányzati intézményekről és magánszemélyekről van szó, így elmondható, hogy Nagypáli területén nem, vagy alig keletkezik ipari, szolgáltatói tevékenységre jellemző, különleges kezelést igénylő hulladék.

Levegőtisztaság-védelem

A településen jelentős ipari légszennyező tevékenységet nem folytatnak. Az országos környezetvédelmi információs rendszer lekérdezése alapján nincs regisztrált szervezet, illetve pontforrás, vagy egyéb kibocsátási tevékenység, amelyet jogszabályi előírások miatt engedélyeztetni kellene. Előbbieknél fogva éves jelentési kötelezettséggel sem rendelkezik senki, sem magán személy, sem intézmény vagy gazdasági szervezet.

A levegőminőségre jellemző mérési adatok elsősorban Zalaegerszegről állnak rendelkezésre. A szállópor, Nitrogén-dioxid, Ózon és Kén-dioxid szempontjából az értékek az elfogadható vagy a természetes kategóriába vannak sorolva. Nagypáliban még a nagyvároshoz képest is tisztább, kedvezőbb terhelési szintű a levegő.

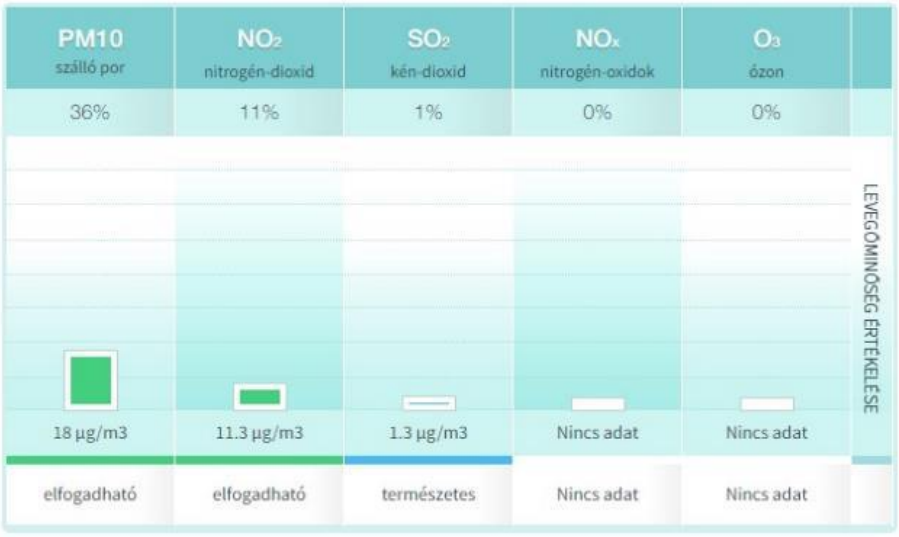

Levegőminőségi adatok Nagypáli (becsült értékek, forrás légszennyezés.hu)

A levegőminőséget a településen elsősorban a lakossági fűtés és a közlekedési jellegű légszennyező-anyag terhelés befolyásolja. A lakosság jellemzően vezetékes földgáz-tüzelést alkalmaz. A jelenlegi energiaárak mellett azonban elképzelhető, hogy megjelennek a fa- és szén tüzelésű kályhák, kazánok alkalmazása. A közlekedési eredetű légszennyezés a települést érintő 74148 j. orsz. közút térségében jelentkezik. Jelenleg a forgalom nagyságrendjére az 500 Ej/nap alatti értékjellemző, melyet tekintve nem tapasztalható a közlekedési eredetű légszennyező anyagok kritikus, jelentősen zavaró hatása.

A külterületen működő nagyüzemi állattartásból származó bűz a falusias lakókörnyezetben megszokott, nem erős. Környezetveszélyeztetést okozó légszennyezettség kialakulása még kedvezőtlen időjárási viszonyok között sem várható.

Zaj elleni védelem

A település zajhelyzetét leginkább a közúti közlekedésből eredő terhelés határozza meg. A településen áthaladó 74148 j. orsz. mellékút terhelése meghatározó, de az 500 Ej/nap alatti járműterhelésre tekintettel nincs realitása és szükségtelen is a települést elkerülő útvonalak kijelölése és megvalósítása.

A településen, illetve közelében nincs olyan zajforrás, ami ipari, mezőgazdasági tevékenységből fakadóan rendszeresen, illetve tartósan terhelné a környezetet és a lakosságot. A friss beruházások között szerepel a Zalaegerszeg északi részén található Járműipari Tesztpálya Zalaegerszeg – Zone létesítmény. Az itteni zajkibocsátás a hatástanulmányok szerint érinti Nagypáli déli utcáit (pl. Ady Endre, Gyöngyvirág, Jókai, Millenniumi krt.). Az illetékes hatóság a nappali órákra 50dB-ben, éjszakára 40 dB határozta meg a zajkibocsátás határértékét ezeken a területeken.

12. A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat

Domborzat

A vizsgált terület a Zalai-dombsághoz, azon belül a Kemeneshát aljához tartozik. A Rába- és a Zala-folyó, valamint a Lugosi-patak által határolt, völgyekkel tagolt, hullámos felszínű fennsík. A Zala-folyótól délre elterülő tájhoz képest kevésbé változatos, szabdalt. A dombok lejtése 5-15°, a szélesebb hátakon

nagyobb kiterjedésű szántóföldek fordulnak elő. A dombsorok átlagos magassága 200 m, magát a falut a Zala-völgy hullámai szegélyezik mintegy 190-220 m-es magasságban. A település változatos domborzati adottságait a következő ábrával szemléltetjük:

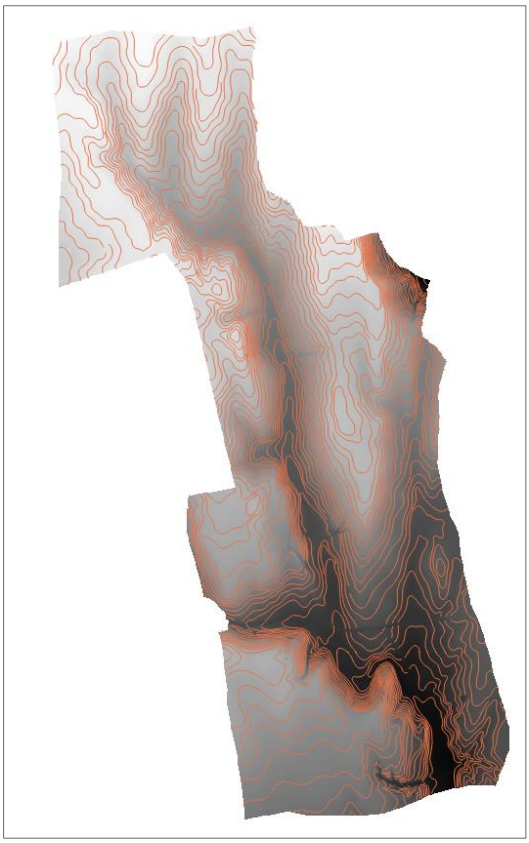

Domborzatmodell és szintvonalak
(forrás: Lechner adatszolgáltatás (saját szerkesztés)

Földtan

Nagypáli területét néhány méter vastagságú pleisztocén eolitikus üledékek felszíni előfordulása jellemzi, melyet helyenként lejtő üledékek illetve időszakos vízfolyások homokos üledékei váltanak fel. A dombság építőanyaga pannon homok, homokkő és agyag. Lösz csak helyenként és foltokban fordul elő. Gyakori a nedvesebb éghajlatra jellemző vályog. A községtől délre a felszínen folyóvízi homokos kavics található. Ezért minden építési tevékenységnél – különös tekintettel az útbevágásokra, támfalakra, alapozásokra – részletes talajmechanikai szakvélemény készítése javasolt, különös figyelmet fordítva a várható talajmozgásokra. A község erózió által közepesen érintett (30-70%-os lepusztulás). A településen megkutatott és nyilvántartott ásványvagyon nem található.

Éghajlat

Nagypáli éghajlata enyhe, mérsékelten hűvös, mérsékelten nedves. Az időjárás főbb jellemzői:

Évi középhőmérséklet: 9,5 °C

Évi csapadékmennyiség: 750 – 800 mm

Évi napfénytartalom: 1850 – 1900 óra

Leggyakoribb szélirány: északi 22,4%, déli 18,1%

Szélcsendes napok száma: 25,4%

Az éghajlatot tájrendezési szempontból kímélő ill. komfort kategóriába sorolhatjuk.

Vizek

A Zala-dombság vízrajzát döntően a Zala-folyó határozza meg, ezt a területet a csapadék-bőségnek köszönhetően sűrűn behálózzák állandó és időszakos vízfolyások. A település egyetlen vízfolyása a Nagypáli-patak, mely a terület egyetlen vízgyűjtője is. A patakvölgyek átlagos mélysége 2-4 m, magasabb területeken 4-6 m között változik. A talajvízviszonyokra a domborzati viszonyok megfelelő változatossága a jellemző. A völgytalpak általában vizenyősek.

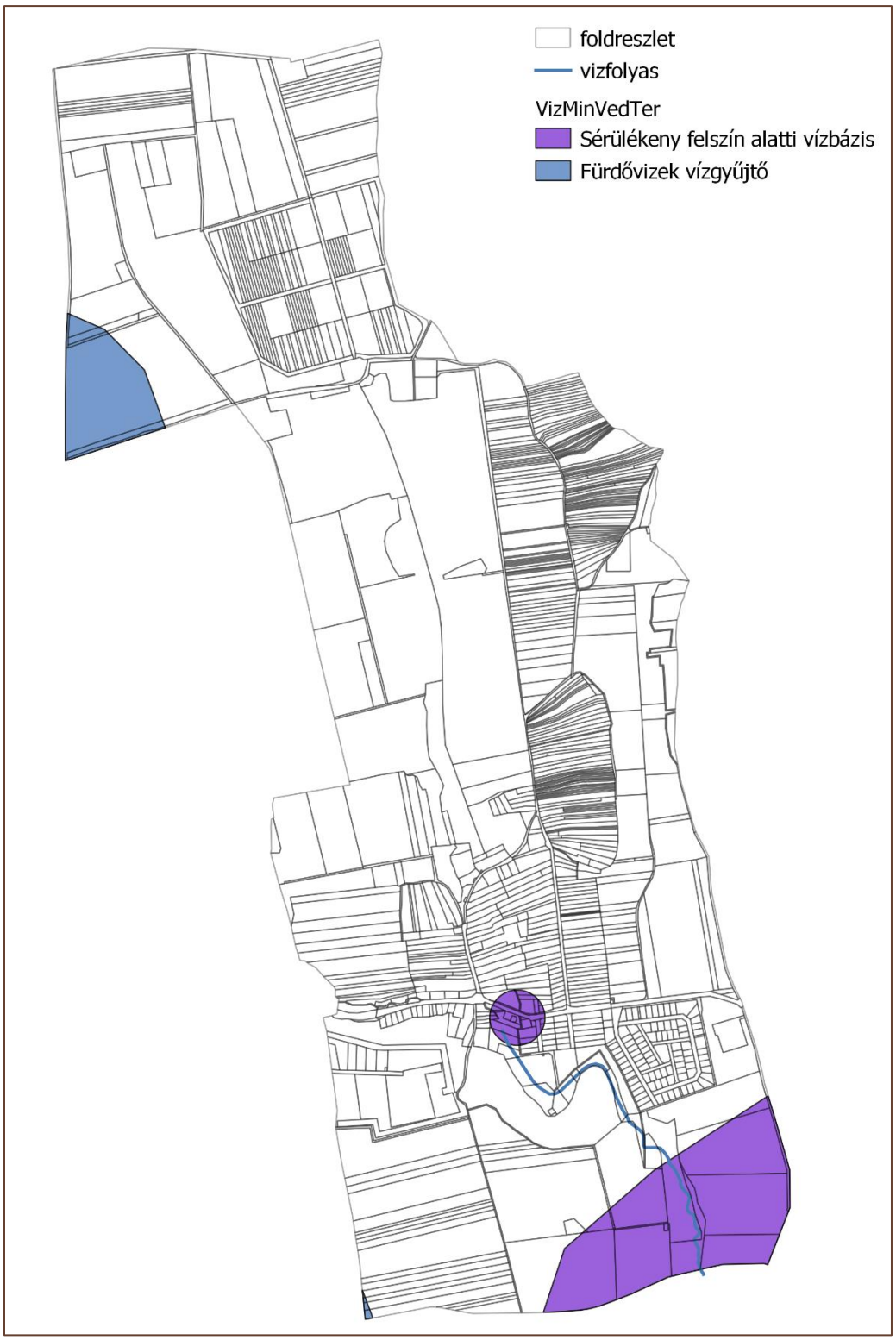

Talajok

A talajviszonyokat befolyásoló tényezők: földtani (geológiai), domborzati (geomorfológiai), éghajlati (klimatológiai), élőszervezeti (biológiai) és társadalmi (antropogén) hatások. A vizsgált terület talajadottságai viszonylag egysíkúak. A fennsík jelentős részét 20 m vastagságot is meghaladó idős kavicstakaró borítja. A kavicstakaró felszínét foltokban barna lösz, löszös üledék fedi. Az uralkodó talajtípus a barna erdőtalaj, melynek termékenysége igen gyenge. Ahol kavicsrétegre homokos, löszös üledék települt, kedvezőbb vízgazdálkodású és termékenységű, agyagbemosódásos barna erdőtalajok képződtek. A talajviszonyok miatt szántók és gyümölcsösök alakultak ki.

A település és térségének talajadottságait a következő ábrával szemléltetjük:

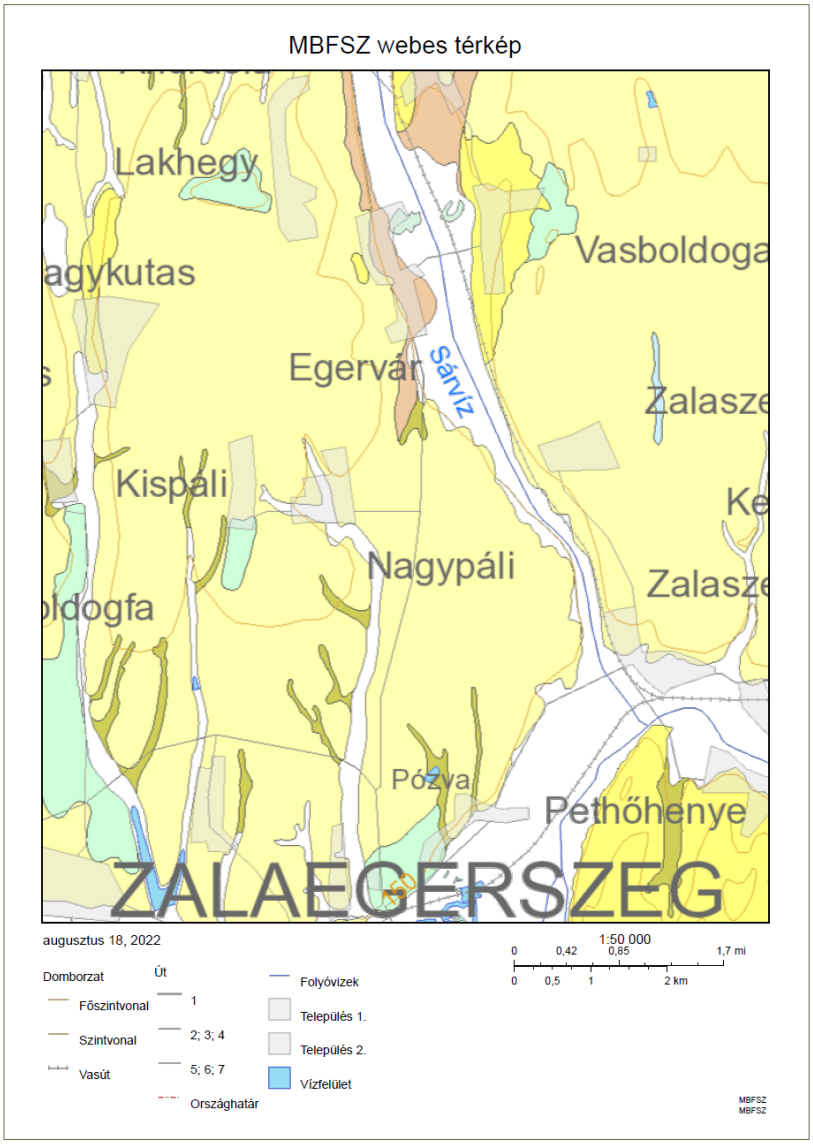

Földtani alapszelvények Nagypáli térségében
(forrás: MBFSZ + saját szerkesztés)

Jelmagyarázat
halványsárga .....barna lösz
halványzöld .....folyóvízi kavics, homokos kavics
zöldesbarna .....proluviális-deluviális üledék
halványbarna .....deluviális üledék
fehér.....folyóvízi üledék
sárga .....Tihanyi Formáció, homok

Növényzet

A Felső-Kemeneshát kistáj jellemző potenciális erdővegetációját a lomberdők alkotják, gyepek csak a Sárvíz mentén fordultak elő. Klímazonális vegetációtípusát bükkösök és gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, patakvölgyekben pedig égerligetek alkotják. Jellemzők a mészkerülő lomberdők. A vízállások környékén kis kiterjedésű tőzegmohás erdeifenyvesek jöttek létre. A telepített fenyves állományok ma az erdőterület több mint 60%-át borítják, a fenyőfajoknak őshonosan csekély térfoglalása volt.

Akácültetvények leginkább a kistáj szárazabb keleti területein találhatók. Az inváziós terhelés közepes. Az évszázados emberi hatások miatt a kistáj erdeiben alig találkozunk természetszerű állományokkal. A nagy kiterjedésű fenyőelegyes-tölgyesek mind másodlagosan alakultak ki. Az erdei legeltetés során az erdőállományok kiligetesedtek. A legeltetés felhagyásával napjainkban a gyertyános-tölgyes elemek lassú beszivárgása figyelhető meg az erdőkbe. A nyílt legelőket később erdeifenyővel és akáccal telepítettek be. Kaszálórétek és láprétek a Sárvíz völgyében voltak jellemzők, de mára ezek nagyrészt beerdősültek. A flóra zömét a nyugat-dunántúli fajok alkotják (erdei ciklámen – *Cyclamen purpurascens*, szártalan kankalin – *Primula vulgaris*, magyar varfű – *Knautia drymeia*), de az atlantikus (csarab – *Calluna vulgaris*) és a szubmediterrán fajok (genyőte – *Asphodelus albus*, májvirág – *Hepatica nobilis*) is megtalálhatók. A korábbi tájhasználat (erdei legeltetés, alomgyűjtés) visszaszorulásával több fontos faj (szakállas orbáncfű – *Hypericum barbatum*, részegkorpafű – *Huperzia selago*, körtikefajok – *Pyrola* spp.) eltűnt a területről. A szárazabb déli részen több xerotherm elem is felbukkan (egyenes iszalag – *Clematis recta*, fekete kökörcsin – *Pulsatilla nigricans*). Gyakori élőhelyek: K2, RB, L2a, L2b, K5; közepesen gyakori élőhelyek: P7, J5, E1, OC, D2; ritka élőhelyek: L4a, D1, J6, H4, J2. Fajszám: 800–1000; védett fajok száma: 60–80; özönfajok: aranyvessző-fajok (*Solidago* spp.) 4, akác (*Robinia pseudoacacia*) 4, japánkeserűfű-fajok (*Reynoutria* spp.) 1.

Zártkerti területeken jellemző a szelídgesztenye

Növényföldrajzi helyzet

A vizsgált terület a Magyarország nagy részén elterülő Pannóniai Flóratartomány (*Pannonicum*) Dél-Dunántúl flóravidékének (*Preillyricum*) Zalai-dombvidék flórajárásába (*Saladiense*) tartozik. A Drávától észak felé húzódó lösz, vályog és agyagból álló dombvidék. A növényföldrajzi szempontból idesorolt terület a Zala-könyökön túl egészen a Marcal-medencéig és a Bakony északnyugati lábáig terjed. A Zalai-dombvidék zonális erdőtársulásai a klimatikus viszonyok helyi változásainak megfelelően a gyertyános-tölgyes és a tölgyelegyes bükkös. Dél-Zala a Dunántúl egyik legcsapadékosabb területe, ahol a cseres-tölgyesek már csak szórványosan fordulnak elő, extrazonálisan a déli lejtőkre szorulnak. A Zala-könyök környékén pannon kori meszes homokkő-kibúvásokon reliktum jellegű, mészkedvelő száraz erdei fenyvesek élnek. Nagykanizsa környezetében néhány helyen meszes homokpuszták is megtalálhatók. Sokkal nagyobb kiterjedésűek a síklápok. Az észak-déli irányú zalai völgyek lapályán legszebben Zalaszentmihálynál és Türjénél alakultak ki. A türjei lápon északi elterjedésű, nálunk jégkori maradvány mohafajok élnek nagy tömegben. Nedves réteken, forráslápokon már egy–két, hegyvidékről leereszkedett dealpin elem is megjelenik.

Tájföldrajz

Fogalommeghatározás: a tájföldrajz a legkomplexebb geográfiai szakterület, területi szemléletű szintézise a természetföldrajzi és a földhasználaton, a településföldrajzon keresztül a társadalmi-gazdasági adottságoknak. Összetettsége miatt nem kezdő kutatóknak való téma, valódi tájföldrajzossá évtizedek alatt alakulhat, fejlődhet valaki, ha időközben nem horgonyoz le valamely földrajzi részterületnél, pl. geomorfológiánál, biogeográfiánál, vagy demográfiánál és sikerül megőriznie érdeklődését a földrajzi tájak komplexitása iránt. A tájföldrajz különleges vonása, hogy az egyes tájtípusok meghatározásánál nem lehet eltekinteni az adott területegység látványától, vizuális habitusától (CSORBA, 2021.). Nagypáli Község közigazgatási területének egésze egy magyarországi kistájon terül el, mely a következő:

Nagytáj: Duna–Tisza-medence

Nagytájrészlet: Dunántúli-dombvidék

Középtáj: Zalai-dombság

Kistáj Felső-Kemeneshát

A természeti adottságokat e kistáj jellemzői alapján értékeljük (FORRÁS: MAGYARORSZÁG KISTÁJAINAK KATASZTERE, MTA FÖLDRAJZTUDOMÁNYI KUTATÓINTÉZET, BUDAPEST, 2010. ÉS CSORBA PÉTER: MAGYARORSZÁG KISTÁJAI, DEBRECEN, 2021.). Az értékelésbe nem vonjuk be a közlekedés, a településhálózat és a népesség témákat, melyek a jelenlegi tájvizsgálat szempontjából érdektelenek vagy kisebb jelentőségűek. A vizsgált terület a 650 km 2 területű kistáj D-i részén terül el.

A Felső-Kemeneshát a Rába folyó jobb partjának kavicstakaróján, a Kemenesháton található, a Kám és Hosszúpereszteg vonaltól nyugatra, délnyugatra elhelyezkedő kistáj (ettől a vonaltól észak, északkeletre található kistájat Alsó-Kemeneshátnak nevezzük). Délen Zala megye, nyugaton a Nádasd – Zalalövő vonal, a Vasi-Hegyhát (Őrség) határolja. Felső-Kemeneshátra használatos a Hegyhát (esetleg Vasi-Hegyhát) elnevezés is. A Hegyhát és a (Felső-)Kemeneshát fogalmát más és más módon határozza meg a földrajzi, a néprajzi és a helytörténeti irodalom, az élő gyakorlat pedig valószínűleg ma ezek egyikével sem esik egybe pontosan. A Felső-Kemeneshát térsége 23 településből áll, ezek zömében elöregedő és csökkenő lélekszámú aprófalvak. A Felső-Kemeneshát gazdasági, kulturális, és történelmi központja Vasvár. A kistáj térségben bővelkedik természeti, történelmi és kulturális látnivalókban, pl. Európa legnagyobb rododendron (havasszépe) gyűjteménye a Jeli Arborétumban (Kám), az ország egyik legrégebbi domokos rendi temploma és kolostora Vasváron, Mindszenty József bíboros szülői háza Csehimindszenten és a Szajki-tavak.

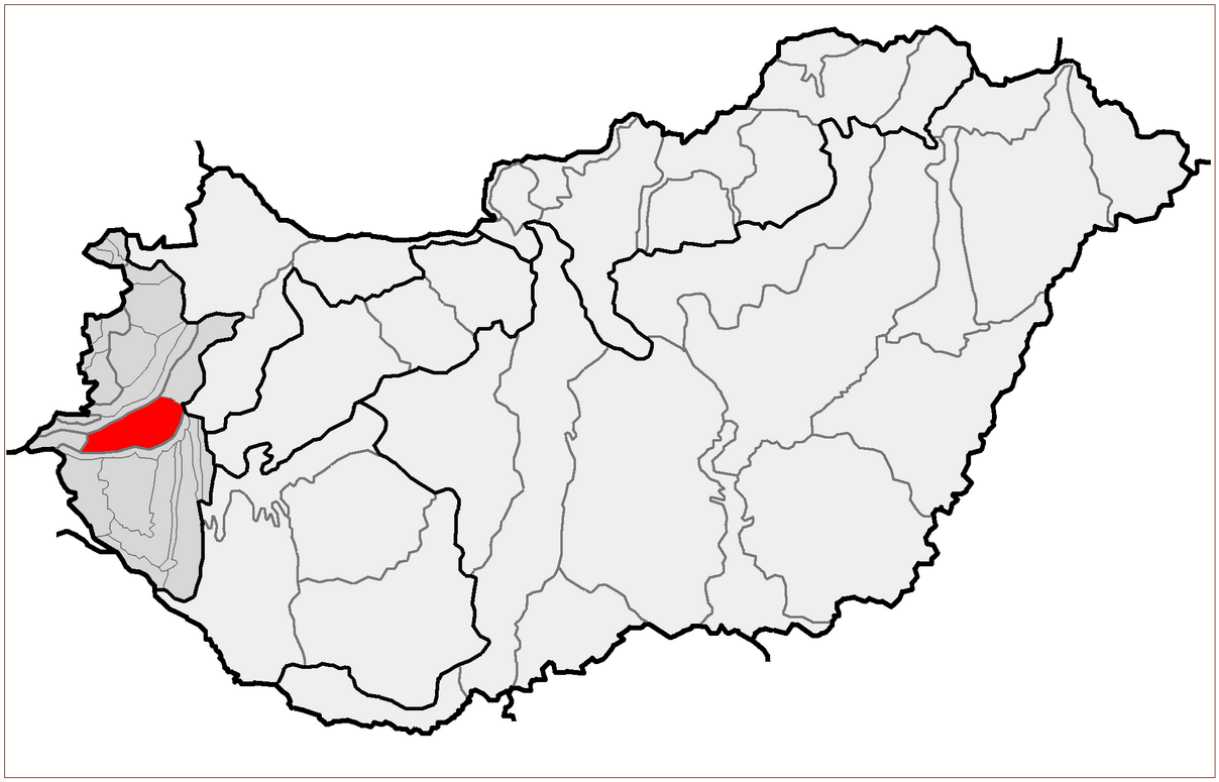

A Felső-Kemeneshát elhelyezkedése Magyarország területén

Tájhasználat

A tájhasználat a tájpotenciál adottságainak társadalmi célú igénybevétele. A tájpotenciál a táj teljesítőképessége, amelynek alkotói az adott tájegység egymással kölcsönhatásban álló ökológiai, ökonómiai és tájképi potenciáljai. A tájpotenciál kifejezi a tájhasználat lehetséges mértékét, azt, hogy egy táj milyen mértékben alkalmas a társadalom sokrétű igényeinek kielégítésére. Más megfogalmazás szerint a tájhasználat a természetes rendszerekbe való olyan mesterséges, antropogén beavatkozás, amely a természet adta lehetőségeket tudatos, célirányos, egyéni vagy közösségi célok szolgálatába állítja.

Nagypáli a tájegységre nagyon is jellemző, a tájba harmonikusan illeszkedő, pár száz lelket számláló település, tipikus utcás, szalagtelkes útifalu, amely az utóbbi évtizedekben különálló lakóparkkal bővült. A táj jellegzetessége a gerincekre vezető és a gerinceken haladó utak beépítése lakó épületekkel. A gerinctől a völgyek aljáig futnak a szalagparcellák, melyeket a völgyek alján merőlegesen futó patakot, árkot kísérő gyepszalag és patakparti gelérianövényzet választ el egymástól.

A falusias lakókörnyezet lehetővé teszi a természethez legközelebb álló tájhasználatot, ez változtat legkevésbé a táj eredeti természeti és táji adottságain. Belterületen a zöldfelületeket a lakókertek, a közparkok és a temető jelenti. Ezek között a fasorokkal való összeköttetés nincs megoldva.

Külterületen a domboldalakon nagy kiterjedésű szántók és gyümölcsösök találhatók, melyeket kisebb-nagyobb erdőfoltok szabdalnak fel. Rét, legelő is előfordul a külterületi földek között, egy-két kivételtől eltekintve nem nagy kiterjedésben. A külterületi közutak mentén nem jellemző a fasorok megléte.

A település területe gazdaság táj és természeti értékekben, melyek megőrzése fontos mind a vizuális-esztétikai, mind a település-ökológiai és környezetvédelmi szempontból. A helyi kultúrtájra jellemző az itt élő emberek vallásos tisztelete, amely feszületek állításában is megnyilvánul. Ezeknek vitathatatlanul szerepük van a táj arculatának alakításában. A község területén tájrendezési szempontból zavaró elem nem található.

A nagy csapadékbőség miatt a dombság közel egyharmadát erdő borítja, a jellemző erdőtársulások a gyertyános, a kocsányos tölgyes és a bükkös. Az erdők többsége kevert. A nedves völgyekben a tölgy-kőris-szil ligeterdők, az égerligetek, égerlápok, láprétek a jellemzők. Az összefüggő erdőségekben megtalálható nagyvadak, jelentős az apróvadállomány és a védelmüknek köszönhetően egyre nő a ragadozó madarak száma. Nagypáli erdőterületeit a dombságra egyébként jellemző fajtákkal ellentétben jelentős mértékben akác alkotja.

A mezőgazdasági területek közül döntő részarányú a szántóföldi művelésű, ezt követik a gyepgazdálkodással (rét, legelő) érintett területek. A településen a szántók az É-i és a D-i részre koncentrálódnak.

A vizsgált település jelentős idegenforgalmi vonzerővel nem rendelkezik, üdülőkörzetnek nem része. A településen jelentős átmenő forgalom nincs. Idegenforgalmi célpontok a község területén nincsenek. Szálláshelyek Nagypáli területén csak a falusi turizmus keretében (vendégházak) érhetők el. Nagypáli közigazgatási területén művelt bányagödör csupán nincs. A település tájhasználatát az alábbi felszínborítási ábrával mutatjuk be:

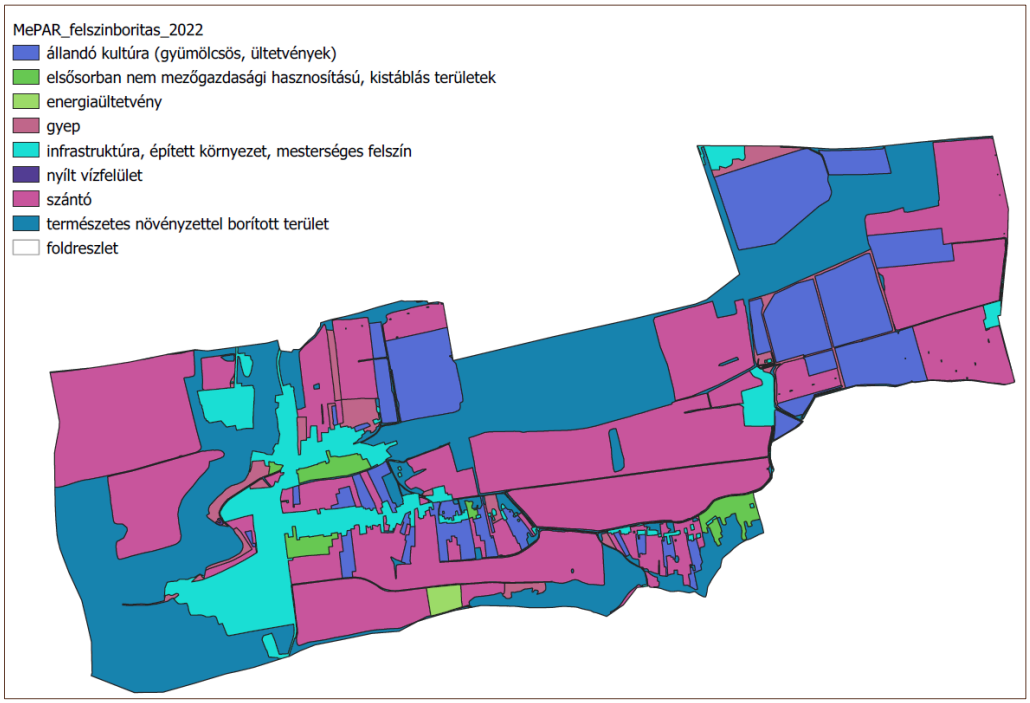

Felszínborítás (MEPAR adatszolgáltatás)

Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

Tájképvédelem

Fogalommeghatározás: Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről 2018. évi CXXXIX. törvényt kiegészítő 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról 3. melléklete szerint. A tájképvédelmi övezetbe a hivatkozott törvény szerint a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak.

A település központi és DK-i részei a fent megfogalmazott tájképvédelmi övezet részét képezik. Az érintett tájképvédelmi övezet Zalaegerszeg megyei Jogú Várostól, Zala megye székhelyétől É-ra több ezer hektárra, több település közigazgatási területére (gyakran a teljesre) kiterjed és magában foglalja a Zalai-dombság egy részét, melynek É–D-i irányú gerincét a Nagypálitól K-re húzódó Sárvíz és ennek széles, lankás völgye, valamint a többnyire erdőkkel fedett kísérő dombok, a zalai táj alkot.

Tájképvédelmi szempontból kiemelt létesítmény a település É-i oldalán, a Mátyás király utcában téglából épült víztorony, ami a tájképben a legtöbb nézőpontból szemlélve karakteres tájelemként jelenik meg és meghatározza a település tájképét.

Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

Védett területek, értékek

A település közigazgatási területe nem érintett, illetve területén nincsenek a következő védett területek vagy értékek:

- országos jelentőségű természetvédelmi terület
- helyi jelentőségű természetvédelmi terület
- Natura 2000 terület
- ex lege védett terület vagy érték
- barlang felszíni védőövezete
- natúrpark
- Európa diplomás terület
- ramsari terület
- bioszféra rezervátum
- világörökség várományos terület
- ökoturisztikai létesítmények

Az Országos Ökológiai Hálózat elemeit külön fejezetben értékeljük, vizsgáljuk.

Ökológiailag, tájképileg értékes területek, természetközeli élőhelyek

- erdőterületek (függetlenül a vegetáció állapotától és természetességétől)
- utak, közlekedési pályák, mezsgyék, szőlőhegyek szegélyén spontán megtelepedett vagy ültetett fasorok, keskeny erdősávok, erdőfoltok

a hajdani szőlőhegyek mozaikolt területei (szőlők, gyümölcsösök, szántók, gyepek, kis erdőfoltok stb. egyvelege)

Ökológiai hálózat

Az 1996. évi LIII. – a természet védelméről szóló – törvény kimondja az ökológiai hálózat létrehozásának szükségességét. Az ökológiai hálózat a természeti, természetközeli területek, valamint a védett természeti területek és védőövezetük ökológiai folyosókkal biztosított biológiai kapcsolatainak térbeli rendszere. A hálózat három elemre osztható: magterület, pufferterület és ökológiai folyosó.

Nagypáli Község közigazgatási területén az Országos Ökológiai Hálózat elemei közül csupán ökológiai folyosó fordul elő elenyészően kis területen a D-i településhatár mentén, a szomszédos Zalaegerszeg MJV felől átnyúlva a Nagypáli 018/2 és a 031 hrsz-ú ingatlanokra (azokat sem teljes mértékben elborítva).

> **<u>Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete</u>**: Magyarország és egyes kiemelt térségeinek tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan területek – többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok – tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek – magterületek, pufferterületek – közötti biológiai kapcsolatok biztosítására.

Az Országos Ökológiai Hálózat és a település kapcsolatát a következő térképpel demonstráljuk:

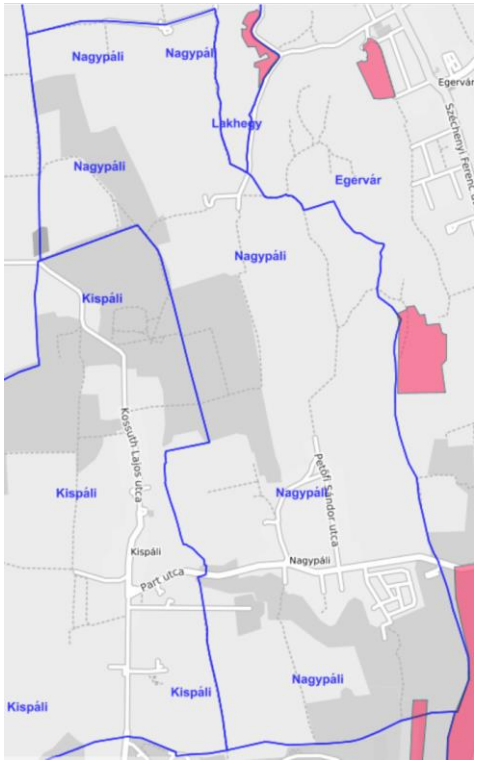

Az Országos Ökológiai Hálózat elemei Nagypáli területén (forrás: okir.hu)

<u>Jelmagyarázat:</u>
kék poligon..... Települések közigazgatási területének határa
rózsaszín felület ..... Országos Ökológiai Hálózat – ökológiai folyosó

Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

A tájhasználati konfliktus az optimális társadalmi-gazdasági hasznosítástól eltérően, a táj potenciális értékeit rontó tevékenység megnyilvánulása. Több tájhasználat megjelenése, halmozódása előbb-utóbb tájhasználati konfliktushoz vezet. Tájhasználati konfliktus akkor áll fenn, amikor egyes tájat igénybevevő tevékenységek akadályozóan hatnak a táj ökológiai, tájképi vagy ökonómiai teljesítőképességre. A táj igénybevételének hosszú távú, fenntartható hasznosítása érdekében szükség van a konfliktusok feltárására és feloldására. Csoportosításuk szerint lehetnek: funkcionális, tájökológiai és vizuális-esztétikai tájhasználati konfliktusok.

- Funkcionális jellegű konfliktusokat, melyeket az egymást akadályozó, egymás területét megszüntető, rendeltetését zavaró, egymással konkuráló területhasználatok okozzák.
- Tájökológiai (környezetártalmi) konfliktusokat, melyeket az egymást károsító, pusztító, megszüntető, egymás létét veszélyeztető területhasználati módok okozzák.
- Vizuális-esztétikai konfliktust, amelyet a „csúnya" látvány, a rendezetlenség, a megoldatlanság, a befejezetlenség, a folyamatosság érzékelhető megszakadása, hiánya okozza.

Jellegük szerint a tájhasználati konfliktusok lehetnek: megfordítható, megfordíthatatlan, mérsékelhető, nem mérsékelhető, időszakos, tartós, végleges. Nagypáli Község közigazgatási területén fellelt tájhasználati konfliktusok a következők:

Funkcionális konfliktusok

- felszíni és felszín alatti közművek ↔ útfásítás
- közterületre ültetett gyümölcsfák (leesésveszély, szennyezett gyümölcsök, lehullott gyümölcs piszkító hatása stb.)
- legelők, gyepterületek becserjésedése, beerdősülése

Környezetártalmi konfliktusok

- illegális hulladéklerakás a külterület egyes pontjain, elsősorban a településszéleken, a bel-külterületi határ közelében, gépjárművel könnyen elérhető helyeken; a hulladék fajtája többféle, elsősorban lakossági, zöld- és építési hulladék található
- bel- és külterületi zúzalékolt- és földutak kiporzása a forgalom során
- közutak zaj- és légterhelése
- a közúti forgalom, illetve a közép- és magasfeszültségű elektromos légvezetékek veszélye az állatvilágra (elütés, madárpusztulás stb.)
- özönfajok (fehér akác, bálványfa) terjedése a teljes közigazgatási területen (kül- és belterület egyaránt)

Vizuális-esztétikai konfliktusok

- légvezetékek tömege a településképben
- településfásítás hiánya (közművek vagy térhiány miatt)
- elhanyagolt vagy romos belterületi épületek építmények, magánkertek
- ipari üzemek tájbaillesztésének (eltakarásának, fásításának) hiánya

Zöldfelületi rendszer vizsgálata

Fogalommeghatározás (Magyar Tájépítészek Szövetsége ajánlása alapján)

Zöldfelület: minden olyan terület, amelyet növényzet borít. Gyep és cserjeszinten a borítottság akkor teljes, ha az egyedek kitöltik a közöttük lévő, rendelkezésre álló életteret. Fák törzsének közvetlen közelében – ahol a gyep és cserjeszint életfeltételei nem adottak – a zöldfelület méretét az el nem burkolt gyökérzóna adja. Lombos fák esetében a zöldfelület méretét a szabadon hagyott, burkolattal nem fedett gyökérzóna területe adja.

Zöldfelületi rendszer: A település klimatikus viszonyainak fenntartása, javítása érdekében döntően zöldfelületekből és vízfelületekből álló, hatásmechanizmusuk és térbeli elhelyezkedésük alapján egy nagy egységet képező települési szövet (alrendszer), amely az adott település ökológiai paramétereit, lakóinak pszichés és szomatikus érzetét javítja, egyes állatok számára élőhelyet biztosít, a város káros környezeti hatásait tompítja.

Zöldterület: A település beépítésre nem szánt területeinek részben vagy egészben állandóan növényzettel fedett, más területfelhasználási egységhez nem tartozó közterületei, kivételesen közhasználat céljára átadott területei. (közparkok, közkertek).

A település zöldfelületeinek értékelésekor azt vizsgáltuk, hogy a zöldfelületekkel szemben támasztott szerepüknek milyen mértékben tudnak megfelelni:

- Ökológiai szerep: javítja a település ökológiai adottságait. A község területén és közvetlen környékén élő növénytömeg jellegétől függően befolyásolja, módosítja a helyi klíma (mikroklíma) alakulását, a levegő minőségét.
- Használati szerep: számos olyan létesítmény feladatát csak úgy töltheti be, ha növényekkel betelepített külső terekkel, kertekkel épülnek meg (pl.: iskolák, óvodák, szociális létesítmények stb.). A közparkok, játszóterek használati értékét döntően meghatározza a telepített növényzet. Egyes funkciók ellátására csak növényzettel betelepített területek alkalmasak (pl.: temetők, védőterületek stb.).
- Vizuális–esztétikai szerep: a település képi megjelenésében, az utcakép formálásában fontos szerepet játszik a növény. A növények változatossá teszik, gazdagítják a településképet, valamint elfedik, eltakarják az előnytelen részeket.

A rendszer elemei közé soroljuk a közhasználatú zöldfelületeket, a település családi házas részeinek udvarait, valamint a külterületek természeti környezete (erdő, gyepek) mellett a termesztési célú zöldfelületeket is, melyeket kert-, mező- vagy erdőgazdasági módszerekkel művelnek (erdők, fásított területek, gyümölcsösök, szőlők, legelők, szántók, zöldségtermesztő területek stb.).

Nagypáli természeti adottságai egyrészt a szántóföldi- és gyepgazdálkodással, az erdőgazdálkodással, másrészt a szőlő- és gyümölcstermesztési hasznosítású kiskertekkel hozható összefüggésbe, hiszen ez a három a tájhasználat leggyakoribb módja. Mindhárom a település zöldfelületi rendszerének szerves, elválaszthatatlan része, a település gazdálkodásának alappillérei.

Közhasználatú zöldfelületek

Közparkok, közkertek

Fogalommeghatározás (Magyar Tájépítészek Szövetsége ajánlása alapján):

Közkert: Zöldterület területfelhasználási egységbe sorolt közterületen vagy közhasználatra átadott területen létesült, legalább 60%-ban növényzettel fedett, közhasználatra szánt terület, melynek mérete 200–10.000 m^2 között van és legkisebb oldalmérete legalább 15 m.

Közpark: Zöldterület területfelhasználási egységbe sorolt közterületen vagy közhasználatra átadott területen létesült, legalább 75%-ban növényzettel fedett, közhasználatra szánt, általában többfunkciós (pihenés, játék, sport stb. célját szolgáló) terület, amelynek mérete legalább 10 000 m^2, min. oldalmérete legalább 80 m.

A közpark, közkert ellátottságot vizsgáltuk a település egészén. Nagypáli Község területén korszerű, több funkciós települési szintű közpark található a község belterületének DK-i részén, a Honfoglalás útja D-i végénél. Az itt kialakított Nagypáli Megújuló Energiaforrások park – amellett, hogy bemutatja a megújuló energiákat – egyben pihenőparkként is funkcionál. területe csaknem kettő hektár (bemutató épülettel együtt).

A belterület DK-i részén, a Jókai, Vörösmarty, Berzsenyi és Kölcsey utcák által határolt közel 0,4 hektár felületű játszótér és az Arany János utca É-i oldalán, a faluháztól K-re lévő Energiapark – méretük miatt – már csupán közkertnek minősül. Mindhárom gondozott, ápolt, többfunkciós zöldterület.

Vizuális-esztétikai szerepük miatt kiemelendők a belterületi szobrok, emlékművek, feszületek, kutak stb. környezete, mely általában gondosan kialakított és szépen gondozott. Ezek a tájelemek egyedi tájértékek, melyek felmérése (kataszterbe foglalása) és a felújításra, fejlesztésre, megtartásra vonatkozó intézkedések számbavétele kívánatos.

Zöldfelületi jellegű intézmények

Sportpálya

A település sportpályája a Gyöngyvirág utca D-i végénél, az úttól Ny-ra található, településszélen, a szabadtéri színpad mellett. Kézilabdapálya méretű műfüves sportterület, új öltözőépülettel, de még jelentős méretű fák nélkül. Környezete ápolt, gondozott.

Szabadtéri színpad

A település kulturális létesítménye szintén a Gyöngyvirág utca D-i végénél, az úttól K-re található, településszélen, a sportpályával szemben. Nagy, fedett színpad, előtte több száz m^2 nagyságú térkőburkolat. Környezete ápolt, gondozott, de még jelentős méretű fák nélkül.

Templomkert

A település egyetlen, római katolikus temploma az Arany János utca É-i végének közelében, az út Ny-i oldalán található. Kis ingatlanon épített, kevés zöldterülettel rendelkező épület néhány fenyővel, örökzölddel.

Temető

A községnek egy temetője van, mely a település É-i szélén, a Mátyás király és Petőfi Sándor utcák kereszteződésének környezetében található. Területe mintegy 0,3 hektár, D-i oldalán ezüstfenyő (*Picea pungens*) sor található. A temető DK-i szegletében szépen felújított ravatalozó áll. Területe gondozott, a ravatalozó viszonylag modern épület. Körbekerített, előtte zúzalékolt-gyepes parkoló.

Zöldhálózati összekötő elemek

A település belterületén egységes zöldhálózati rendszer nem alakult ki. A felszín alatti (víz, gáz, szennyvíz) és a felszín feletti közművek (elektromos légvezetékek, telefon és kábel tv), az utak mentén kialakított vízelvezető árkok a fák alkalmazását erősen korlátozzák. A belterületi utak mellett a legtöbb helyen a zöldfelület túl keskeny, fásszárú növényzet telepítésére nincs mód, többnyire gyepterületként kezelik őket. Széles, növénytelepítésre alkalmas zöldfelületek nincsenek vagy éppen az előbb említett közművesítés miatt csak korlátozottan fásíthatók. A település szántói között a mezővédő erdősávok hiányoznak vagy csupán hézagosan jelennek meg.

Közhasználat elől elzárt, jelentős zöldfelülettel rendelkező egyéb terület

A családi házas területek zöldfelülete településökológiai szempontból jelentős tényező, hiszen ez a növénytömeg kondicionáló zöldfelületként (párologtatás, szélfogó, porfogó hatás) hat a település egészére. Az önkormányzatnak ösztönözni kell a lakótelkek kertkultúrájának növekvő színvonalát.

Az egyes lakóingatlanok kertjei (beleértve a még mindig szőlő- vagy gyümölcsöskertként művelt telkeket is) rendkívül változatos minőségűek. A lakók, a gazdák, a tulajdonosok habitusához, időbeosztásához, igényéhez (igényességéhez), összeségében talán az egyének (családok) kertkultúrájához alkalmazkodik, azt mutatja a külvilág (a településkép) felé. Több jó példa található, de vannak olyan kertek, amelyeket elhanyagolnak, kültéri raktárnak használnak, feleslegesen leburkolnak vagy nem kellően gondoznak stb. A településkép szempontjából rendkívül fontos, hogy a lakóingatlanok kertjei az utca felé milyen képet mutatnak, milyen az elő- és oldalkert képe, növényzete, használnak-e sövényt kerítésként, vannak-e olyan növények, amelyeknek lombja a közterületre nyúlik stb.

Jellemző tendencia még mindig a belterületen, hogy a lakók az ingatlanjuk előtti utcai zöldfelületet is – ha egyáltalán van – sajátjuknak érzik, oda növényt telepítenek és rendszeresen gondozzák. Ez egyrészt előnyös, mert a közterület gondozottsága helyenként javul, másrészt hátrányos, mivel a kis „előkertek" rendkívül változatosak, egymáshoz nem illenek, illeszkednek, illetve nagy a kontraszt azokhoz a területrészekhez képest, ahol nem parkosítottak.

Zöldfelületi ellátottság értékelése

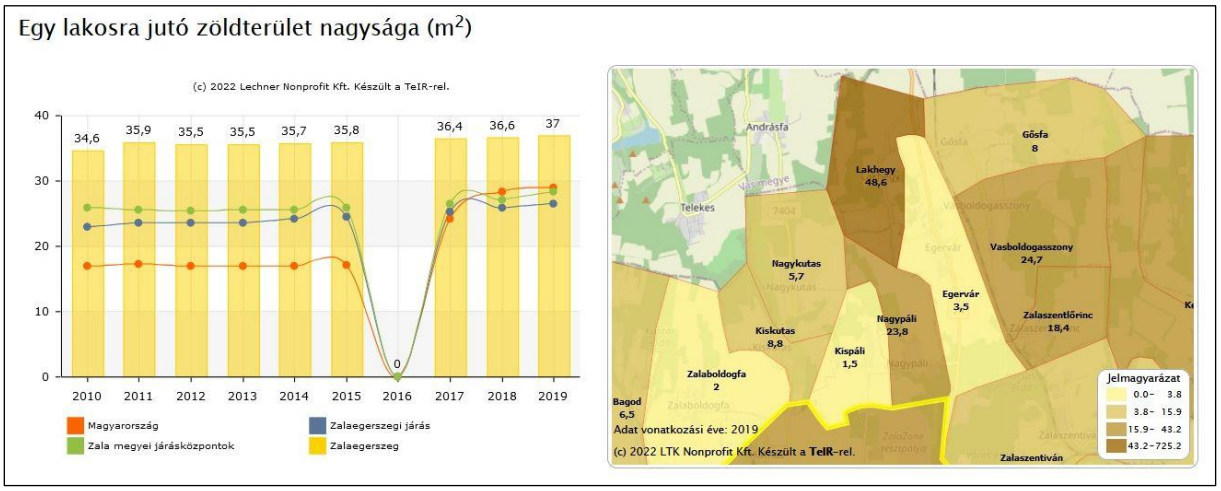

Az egy lakosra jutó zöldfelület nagysága a zalaegerszegi járás É-i részén (forrás: TeIR - Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezését támogató alkalmazás)

Nagypáli település belterületén a zöldfelületi ellátottság értéke: 23,8 m^2/fő, ami az országos átlag (cca. 29,5) alatti ugyan, de a vizsgált járásban jónak, erős közepesnek mondható érték. A járásközpont, egyben megyeszékhely (Zalaegerszeg) értékének (37) közel kétharmada csupán. A településrendezési eszközök meghatározása során arra kell törekedni, hogy az egy főre eső zöldfelületi ellátottság mértéke növekedjen.

A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

Nagypáli Község zöldfelületeinek, zöldfelületi rendszerének konfliktusai, problémai az alábbiakban foglalhatók össze:

- A településképben helyenként túlzóan jelennek meg a tájidegen fenyők és örökzöldek, illetve az invazív fajok (főleg fehér akác)
- A felszín feletti légvezetékek és a felszín alatti közművek a zöldfelületek fejlesztésében erősen korlátozó tényezőnek tekinthetők
- A belterületi utak többsége túl keskeny, vonalas zöldfelületi elemek (fasorok, erdősávok) létrehozására nem alkalmas
- A légvezetékek alá gyakran ültetnek közepes vagy nagy lombkoronájú fajokat és a visszacsonkolt fák a településképet rontják (és a zöldfelület gondozása szempontjából sem előnyös).
- A közterületi zöldfelületeken több esetben tapasztalható feleslegesen kijárt, kitaposott utak és/vagy parkolóhelyek, melyek a zöldfelületek biológiai aktivitását csökkentik és településképi szempontból is kedvezőtlenek

Közterületre, főleg utak mellé ültetett gyümölcsfák több problémát felvetnek: 1. az érő gyümölcsben a közúti forgalom légszennyezése során káros anyagok halmozódhatnak fel 2. a gyümölcsök mindenki által elérhetők, gazdátlanok lesznek és a fára mászás (és leesés) veszélye megnő, ezért balesetveszélyesek 3. az útra, burkolatra hulló gyümölcs balesetveszélyt okozhat (elcsúszás, darazsak) és esztétikai szempontból is előnytelen.

13. Közlekedés

Magyarország úthálózata (forrás: tudasbazis.sulinet.hu)

Nagypáli „A” kategóriájú település egyszerű településszerkezettel, távlatban az M9 gyorsforgalmi út a települést érinti.

Nagypálit két országos mellékútról lehet megközelíteni: a 74106 j. Ságodi bekötőútról Kispálin keresztül, és a 74 sz. főútról lecsatlakozó 74148 j. Kispáli bekötőúton keresztül. A 74 sz. főút (Nagykanizsa – Vasvár) és a 74148 j. bekötőút csomópontjának korszerűsítése, átépítése a 2020. évben megtörtént, mellyel osztályozós csomópont valósult meg, így a biztonságos ki- és behajtás lehetővé vált. A 74. sz. főúton keresztül közvetlenül elérhető a 76 sz. főút (Balatonszentgyörgy – Körmend), melyen keresztül az országos úthálózat és a szomszédos országok is megközelíthetők. A szomszédos településekkel kiépített közvetlen közúti összeköttetése van Nagypálinak.

A bekötőút nyomvonala és keresztmetszeti kialakítása megfelelő, korszerűsítése nem szükséges. A burkolat állapota a csomópont közelében kiváló, a település központja felé megfelelő.

A csatlakozó utcák lakóutcák, gyüjtő- és kiszolgáló utak.

A meglévő úthálózat tervezési osztályai, szabályozási szélességei:

Út száma/jele	Megnevezése	Tervezési osztály megnevezése	Tervezési osztály jele	Szabályozási szélessége
74148	Kispáli bekötő út	bekötőút	K.V.C.	13 - 32 m
74148	Ady E. utca	gyűjtőút	K.V.C.	14 – 18 m
74148	Ady E. utca	gyűjtőút	B.V.c.B	13 – 29 m
74148	Ady E. utca	gyűjtőút + kerékpárút	B.V.c.B + B.IX	21 – 34 m
	Petőfi S. utca	kiszolgáló út	B.VI.d.B + B.X.	8 – 16 m
	Arany J. utca	kiszolgáló út	B.VI.d.B	11 – 19 m
	Mátyás kir. utca	kiszolgáló út	B.VI.d.B + B.IX.	5 – 18 m
	Rákóczi F. utca	kiszolgáló út	K.VI.	6 – 10 m
	Gyöngyvirág utca	kiszolgáló út	B.VI.d.B	16 – 17 m
	Kisfaludy S. utca	kiszolgáló út	B.VI.d.B	16 m
		önálló gyalogút	B.VIII.	6 m
		önálló gyalogút	K.VIII.	4 m
		egyéb közút	K.VIII.	16 m
		egyéb közút + kerékpárút	K.VI. + K.VII.	
		kerékpárút	B.VII.	8 m

A 74148 j. bekötőút forgalmi ellenőrzése:

	külterület	belterület
e-UT 03.01.11 1.3 pont szerinti megengedett forgalomnagyság	1400 E/h	1500 E/h
e-UT 03.01.114.3.3 pont szerinti megengedett forgalomnagyság	-	800 E/h
megengedhető forgalomnagyság	1400 E/h	800 E/h
mértékadó óraforgalom, MOF	73 E/h	
kapacitás kihasználtság	4 %	

Az utak közül az országos út forgalma a legnagyobb, melyeken tízszeres kapacitástartalék van. Az egyéb utak (lakóutcák, önkormányzati utak) mértékadó forgalma kisebb, így ezek az utak is legalább tízszeres kapacitástartalékkal rendelkeznek.

A lakópark lakóútjainak szabályozási szélessége 16 m, tengelyében 4,0 m –többnyire– szilárd burkolatú útfelülettel.

Közösségi közlekedés

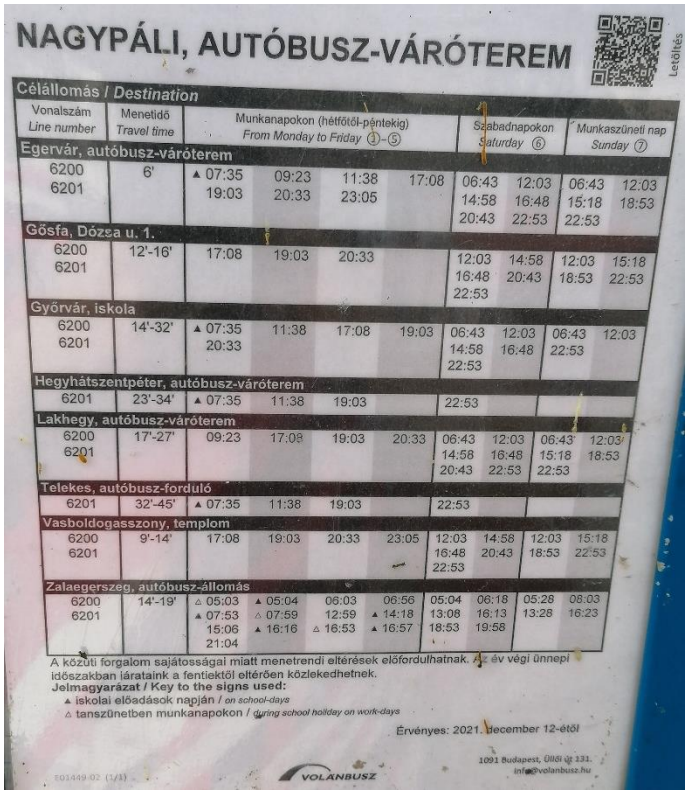

NAGYPÁLI, AUTÓBUSZ-VÁRÓTEREM

Célállomás / Destination

Vonalszám Line number	Menetidő Travel time	Munkanapokon (hétfőtől-péntekig) From Monday to Friday ①–⑤				Szabadnapokon Saturday ⑥		Munkaszüneti nap Sunday ⑦	
Egervár, autóbusz-váróterem									
6200 6201	6'	▲ 07:35 19:03	09:23 20:33	11:38 23:05	17:08	06:43 14:58 20:43	12:03 16:48 22:53	06:43 15:18 22:53	12:03 18:53
Gősfa, Dózsa u. 1.									
6200 6201	12'-16'	17:08	19:03	20:33		12:03 16:48 22:53	14:58 20:43	12:03 18:53	15:18 22:53
Györvár, iskola									
6200 6201	14'-32'	▲ 07:35 20:33	11:38	17:08	19:03	06:43 14:58 22:53	12:03 16:48	06:43 22:53	12:03
Hegyhátszentpéter, autóbusz-váróterem									
6201	23'-34'	▲ 07:35	11:38	19:03		22:53			
Lakhegy, autóbusz-váróterem									
6200 6201	17'-27'	09:23	17:08	19:03	20:33	06:43 14:58 20:43	12:03 16:48 22:53	06:43 15:18 22:53	12:03 18:53
Telekes, autóbusz-forduló									
6201	32'-45'	▲ 07:35	11:38	19:03		22:53			
Vasboldogasszony, templom									
6200 6201	9'-14'	17:08	19:03	20:33	23:05	12:03 16:48 22:53	14:58 20:43	12:03 18:53	15:18 22:53
Zalaegerszeg, autóbusz-állomás									
6200 6201	14'-19'	△ 05:03 ▲ 07:53 15:06 21:04	▲ 05:04 △ 07:59 ▲ 16:16	06:03 12:59 △ 16:53	06:56 ▲ 14:18 ▲ 16:57	05:04 13:08 18:53	06:18 16:13 19:58	05:28 13:28	08:03 16:23

A közúti forgalom sajátosságai miatt menetrendi eltérések előfordulhatnak. Az év végi ünnepi időszakban járataink a fentiektől eltérően közlekedhetnek.

Jelmagyarázat / Key to the signs used:

▲ iskolai előadások napján / on school-days

△ tanszünetben munkanapokon / during school holiday on work-days

Érvényes: 2021. december 12-étől

1091 Budapest, Üllői út 131.

info@volanbusz.hu

VOLÁNBUSZ

Nagypáli **autóbusz**os közösségi közlekedéssel ellátott. A menetrend szerinti járatok száma kielégítő, hétköznap 13 pár buszjárat érkezik és távozik a községből. Az utasok becsült száma 15 – 180 fő. Autóbusz megálló két helyen van a településen: a Kossuth L. u. 12. szám előtt és a 14/9 hrsz-ú ingatlanon a Nagypáli – Ságodi bekötőutak kereszteződésénél. Autóbusz öböl mindkét helyszínen kiépített. Távolsági autóbusz állomás Zalaegerszegen található, ahol az ország más vidékei is elérhetővé válnak.

Vasútvonal közvetlenül nem érinti a községet. A legközelebbi vasútállomás Zalaszentlőrinc, de a Nagykanizsa – Szombathely vasútvonal Egervár-Vasboldogasszony állomáson érhető el leggyorsabban. Zalaegerszeg és Zalaszentiván állomások 20 km-en belül elérhetők, mely vasútállomásokon megálló vonatok használatával az ország más tájai és a szomszédos országok megközelíthetők.

Kerékpáros közlekedés

Önálló kerékpárút a településen nincs kiépítve. A település úthálózat vegyes használatú útként kerékpározásra is alkalmas.

Gyalogos közlekedés, túraútvonalak

A gyalogos közlekedést gyalogjárdák biztosítják azokban az utcákban, ahol ez kiépült. Egyéb esetben a kiszolgáló utakon vegyes közlekedéssel kerül megoldásra, mivel a gépjárműforgalom olyan minimális, hogy nem zavarja a gyalogos forgalmat.

Nyilvántartott túraútvonal nem halad keresztül Nagypálin.

Parkolás

Kijelölt felszíni parkoló a település központjában, az Arany J. utca mentén, illetve az önkormányzat épülete előtt található. A helyi lakosság saját telken belül kell, hogy parkoljon. A temető és a templom

előtti közterületen megjelenő járműveknek igény esetén megfelelő parkolóhely kiépíthető – akár pályázatos rendszerben is, mivel a terület rendelkezésre áll.

A kamionosoknak pihenő helyet biztosító kamionparkoló kiépült, illetve igény merült fel újabb parkoló-pihenőhely kialakítására. Ezen parkolóhelyek a majdani M9 autópályához csatlakozhatnak.

Nagypáli lakóutcáira jellemző keresztmetszet:

KAJTÁRNÉ VARGA IDA 8380 HÉVÍZ, PARK U. 30.		
MEGBÍZÓ: NAGYPÁLI KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA		RAJZSZÁM: -
MÉRETARÁNY: M = 1:200	TERV TÁRGYA: NAGYPÁLI RENDEZÉSI TERV FELÜLVIZSGÁLAT	TERVEZŐ: **KAJTÁRNÉ VARGA IDA** OKL. ÉP. MÉRNÖK KÉ-T 19-0230 /2023
DÁTUM: 2022.SZEPT. HÓ	RÉSZMŰVELET: **MINTAKERESZT-SZELVÉNY**	

meglévő lakóutca

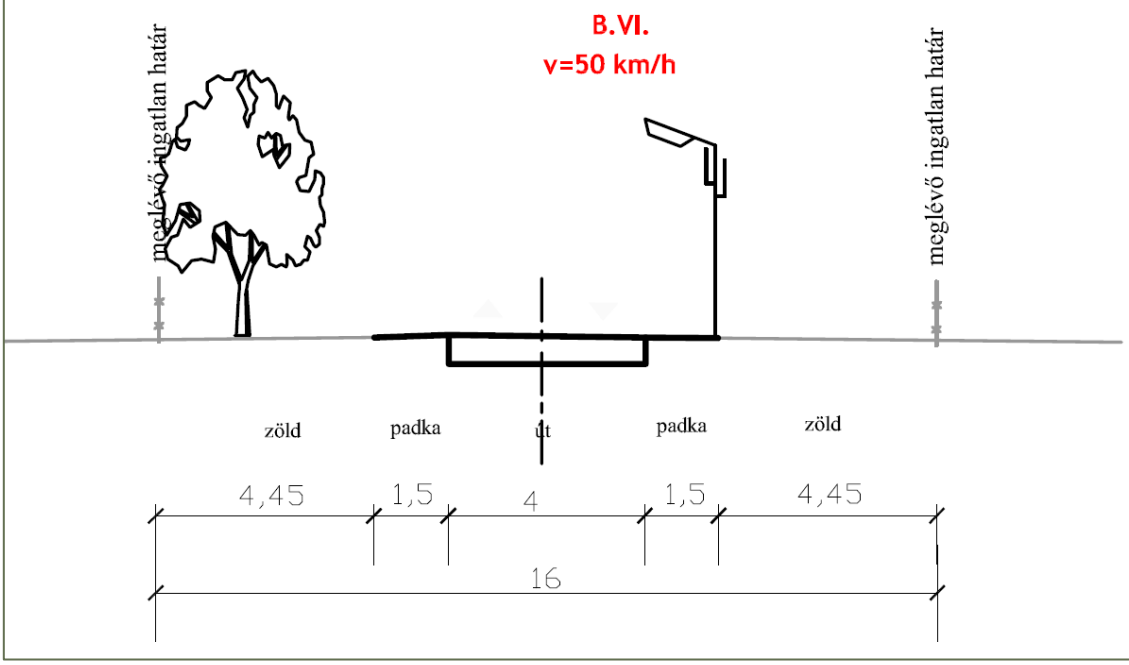

14. Közművesítés, elektronikus hírközlés, csapadékvíz-gazdálkodás

Vízellátás

A település vízvezeték-hálózatát az Észak-Zalai Víz- és Csatornamű Zrt (ZALAVÍZ ZRT.) üzemelteti.

A vízellátó rendszeren az ivóvíz Kispáli irányából érkezik (E-közmű nyilvántartás szerint) Ø100/a.c. vízvezetéken. A településen a vízigények kielégítését és a szükséges hálózati nyomást a Mátyás király utca É-i végénél épült víztorony biztosítja.

A lakott területen belüli hálózat legnagyobb része körvezetékes rendszerben került kialakításra, ez alól kivételt képez a Rákóczi utca és a Honfoglalás utca.

Az elosztóhálózat az alábbi vezetékekből áll: Ø80 és 100/a.c., NA80 és 100/KMPVC, D63-90-110/KPE.

A településen az oltóvíz biztosítására – az előírásoknak megfelelő kialakítású és telepítésű –tűzcsapok kerültek beépítésre. A hálózaton összesen 14 db tűzcsap található, melyek közül 9 db oszloptűzcsap és 5 db altalaj (földalatti) kialakítású. A mért nyomás a tűzcsapokon egy kivétellel 4,7 – 5,7 bar közötti. A tűzcsapokról levehető oltóvíz hozama – egy kivétellel – 600-1160 l/perc közötti.

A lakótelkek D25-32KPE méretű bekötéseken vannak ellátva ivóvízzel. Az elosztóhálózatra csatlakozó ingatlanok bekötési aránya 100%-osnak tekinthető.

Nagypáli vízellátás

E-KÖZMŰ

Hírközlés
Szénhidrogén
Távhő
Villamos energia
Vízellátás
Vízelvezetés

Készült az E-közmű rendszerben (2022. 08. 18.). Az adatok tájékoztató jellegűek.

Szennyvízelvezetés

A község szennyvízcsatorna hálózatának üzemeltetője ugyancsak a ZALAVÍZ ZRT.

A településen gravitációs szennyvízcsatorna-hálózat épült ki, DN200/KGPVC csövekből. Az ingatlanok bekötőcsatornái DN160/KGPVC csővel csatlakoznak a gyűjtőcsatorna hálózatra. Bekötési arány megközelítőleg 100%-os.

Az összegyűjtött szennyvizet – településen belül – helyi átemelők továbbítják a hálózatba, melyet a település domborzata indokolt.

Az átemelők az alábbi helyeken találhatók:

- Mátyás király utca É-i végénél (10 sz. ingatlan után)
- Gyöngyvirág u. déli végénél
- Berzsenyi u. vonalában, a Honfoglalás utcától nyugatra

A települési végátemelő – mely a település összes szennyvizét továbbítja Kispáli irányába – az Ady és Rákóczi utcák kereszteződésétől DNy-ra található.

A helyi kisátemelők D63/KPE nyomócsövön emelik a hálózat magasabban fekvő csatornáiba az érkező szennyvizeket, míg a végátemelőtől NA80/KMPVC nyomócső épült ki Kispáli, József Attila utcában üzemelő regionális átemelőig.

Nagypáli szennyvíz elvezetés

E-KÖZMŰ

Hírközlés
Szénhidrogén
Távhő
Villamos energia
Vízellátás
Vízelvezetés

Készült az E-közmű rendszerben (2022. 08. 18.). Az adatok tájékoztató jellegűek.

Gázellátás

A község Kispáli irányából, egyoldali betáplálással rendelkezik. A települési hálózat középnyomású 4 bar-os. A gázelosztó hálózat a közutak padkájában kiépült elosztó és az ingatlanok irányában létesült leágazó vezetékekből áll. A kisnyomású gáz ingatlanonként előkertes, vagy falra szerelt nyomás-szabályozóval biztosított. A települési ingatlanok legnagyobb része vezetékes földgázzal ellátott az E-közmű nyilvántartás szerint.

Villamosenergia ellátás

Nagypáli község villamos energia ellátását az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. (7626. Pécs, Búza tér 8/a) biztosítja, a Zalaegerszeg-Észak 120/20 kV-os alállomás ZALA 22001B cellájából induló, 22 kV-os szabadvezetékre csatlakozó, 22/0,4 kV-os transzformátor állomásokon keresztül.

A község területén 5 db. E.ON tulajdonú transzformátor állomás található. A 22/0,4 kV-os transzformátor állomások adatai a mellékelt táblázatban láthatók.

Az E.ON 22 kV-os (KÖF) szabadvezeték hálózata vas-, ill. betonoszlopokon, a 0,4 kV-os hálózat – mely nagyrészt csupasz, helyenként szigetelt szabadvezetékes – beton, ill. betonlábas faoszlopokon húzódik. A fogyasztói csatlakozások szigetelt szabadvezetékekkel vannak kiépítve. A lakópark 0,4 kV-os hálózata földkábeles. A közvilágítást energiatakarékos fényforrások biztosítják.

A településen környezetvédelmi – hulladékgazdálkodási céllal biomassza erőmű létesült, mely fahulladék semlegesítése mellett, villamos energiát is termel.

A község területét nagyfeszültségű hálózat nem érinti.

Az E.ON ZRT fejlesztési tervei:

- A 015/5 hrsz. ingatlanon lévő, 41235 sz. Nagypáli Baromfitelep elnevezésű VOTR 20/160 típ. transzformátor állomás helyett egy új, OTR FA-2200 típ. transzformátor állomás létesítése.

- A 41233 sz. Nagypáli I. transzformátor állomás B2 áramkörének 5. oszlopáról egy új, szigetelt szabadvezeték és fogyasztói csatlakozó vezeték építése.

A villamos művek biztonsági övezetének nagyságát, és az ott létesíthető objektumokat, valamint az ott végezhető tevékenységeket a 2/2013.(I.22.) NGM rendelet szabályozza. 132 és 22 kV-os szabadvezeték esetében ez a vezeték mindkét oldalán, a szélső áramvezetőktől mért 5-5 m, de a vezeték azon szakaszán, mely a belterületre és a fokozott biztonságra vonatkozó előírások betartásával létesült, 2,5-2,5 m. A biztonsági övezetek teljes szélessége a kereszttartók szélességétől függ, ami változó. Földkábelek biztonsági övezetének szélessége (feszültség-szinttől függetlenül) +/- 1 m.

Az E.ON ZRT kérése az, hogy a településterv ne tartalmazzon olyan előírást, mely a meglévő hálózatok felújítását kizárólag földkábellel engedélyezi, mert az ellentétes az országos érvényű rendeletekkel. Amennyiben új létesítmény építése miatt villamos hálózat-kiváltásra van szükség, annak költsége az igénylőt terheli. Új utcák kialakításánál, ill. nagyobb teljesítmény-igényű létesítmények (pl. lakópark) tervezésekor előzetes egyeztetést kérnek.

Nagypáli 22/0,4 kV-os transzformátor állomásai:

Szám	Üzemeltető üzem	Alállomás kivezetés	Primer feszültség	Állomás száma	Állomás neve	Állomás kategóriája	Állomás típusa	Tulajdonos
1.	Szombathely	ZALA22001B	22 kV	41235	Nagypáli Baromfitelep	Rácsos, acél-oszlopos egytörzsű	VOTR 20/160	E.ON ZRT
2.	Szombathely	ZALA22001B	22 kV	41233	Nagypáli I.	Fa bakoszlopos	FOTR 20/125	E.ON ZRT
3.	Szombathely	ZALA22001B	22 kV	41234	Nagypáli II.	Beton áttört, egytörzsű	OTR 20/400	E.ON ZRT
4.	Szombathely	ZALA22001B	22 kV	41236	Nagypáli Lakópark	Építettházas (önálló épületben)	ABB Maxi 1000	E.ON ZRT
5.	Szombathely	ZALA22001B	22 kV	43669	Nagypáli Hűtőház	Beton áttört, egytörzsű	OTR FA 2200	E.ON ZRT

0
1 : 10000
500 m
Nagypáli elektromos energia
E-KÖZMŰ
Hírközlés
Szénhidrogén
Távhő
Villamos energia
Vízellátás
Vízelvezetés
Készült az E-közmű rendszerben (2022. 08. 18.). Az adatok tájékoztató jellegűek.

Hírközlés

Vezetékes hírközlés

Nagypáli Község vezetékes telefon szolgáltatás szempontjából a 92. sz. Zalaegerszeg primer körzetbe tartozik, melynek telefon hálózat a **Magyar Telekom Nyrt.** tulajdona.

A Magyar Telekom Gigabites hálózatok igazgatósága (7632. Pécs, Aidinger János u. 45.) által küldött tájékoztatás szerint a településen (a 2022. áprilisa óta megépült, oszlopsorra szerelt) optikai lefedő hálózat üzemel. A Millenium körút lp. optikai hálózata megépült, az ellenőrző mérések folyamatban vannak. A rézhálózatról az előfizetők migrálása folyamatban van.

A rézhálózatot a Petőfi u. 2. melletti berendezés látja el. A rézerű hálózat föld alatti része közvetlenül földbe fektetett. A föld feletti hálózat Telekom tulajdonú támszerkezeteken épült.

A településen vezetékes beszédcélú és szélessávú szolgáltatást nyújtanak. Műholdas TV szolgáltatással, ill. mobil lefedettséggel is rendelkeznek. A hálózatban jelenleg 76 áramkör üzemel, ebből 5 db. SAT TV.

Nagypáli másik, vezetékes hírközlési szolgáltatója a **Tarr Kft**. (8900. Zalaegerszeg, Kazinczi tér.)

Nagypáli községet optikai kábelen keresztül látják el. Fejállomásuk a temető mellett található.

Az E.ON oszlopsorának felhasználásával kiépített, légkábel hálózatukon (mely a Magyar Telekoménál kisebb kiterjedésű) kábel TV, internet és telefon szolgáltatást kínálnak az előfizetőknek.

Vezeték nélküli (mobil) távközlés

Az alábbi szolgáltatók biztosítanak Nagypáli településen:

Magyar Telekom Nyrt. Technológia Igazgatóság Vezetéknélküli ágazat (1519. Budapest, Pf. 512.)

Nagypáli közigazgatási területén jelenleg az alábbi koordinátákon üzemel mobil átjátszó állomásuk:

EOVX	EOVY
178 480	482 005

A településen tervezett telephelyük nincs.

A település területét nem érinti a Magyar Telekom által, magassági építéskorlátozással védett, mikrohullámú összeköttetés nyomvonala.

Telenor Magyarország Zrt (új neve: Yettel) Kivitelezési Igazgatóság (2045. Törökbálint, Pannon út)

Nem küldött adatszolgáltatást. Honlapja szerint a településen 4G szolgáltatást biztosít.

Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt (új neve: 4iG) (Budapest, 1096. Lechner Ödön fasor 6.)

Nem küldött adatszolgáltatást. Honlapja szerint a településen 3G szolgáltatást biztosít.

Fejlesztést egyik szolgáltató sem tervez a közeljövőben, de ennek lehetőségét kéri biztosítani, a 14/2013.(IX.25.) NMHH rendelet 26.§(6). bekezdéséhez igazodva.

Vezeték nélküli műsorszórás

Az Antenna Hungária Zrt földfelszíni sugárzású rádió és TV műsorai a község területén megfelelően foghatók.

Nagypáli távközlési hálózat

E-KÖZMŰ

Hírközlés
Szénhidrogén
Távhő
Villamos energia
Vízellátás
Vízelvezetés

Készült az E-közmű rendszerben (2022. 08. 18.). Az adatok tájékoztató jellegűek.

Csapadékvíz elvezetés

A település csapadékvizeinek élővizi befogadója a Nagypáli patak, mely Zalaegerszeg- Neszel városrészt követően torkollik a Zala folyóba. A település területéről lefolyó csapadékvizek egyrészt közvetlenül a patakba jutnak, másrészt a település utjai melletti trapézszelvényű – részben burkolt, részben füvesített földárkok – mint útárkok gyűjtik össze a lefolyó vizeket és vezetik a patakba. Az árkok és az azon lévő átereszek jó állapotban vannak, így a csapadékvíz elvezetése akadálytalannak tekinthető.

15. Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők

A közutak védelme érdekében az országos közutak mentén külterületi szakaszon az úttengelytől mért 50-50 m védőtávolságot kell tartani.

Természetvédelmi okokból természeti területen a vízfolyásoktól 50 m, a tavaktól 100 m védőtávolságot kell tartani. A parti sáv mérete 3 illetve 6 méter.

A vízműkutak védelme érdekében a kúttól 100 m védőtávolság tartandó.

Nagypáli község a települések katasztrófavédelmi besorolásáról szóló 44/2021. (XII. 16.) BM rendelet alapján III. osztályba sorolt.

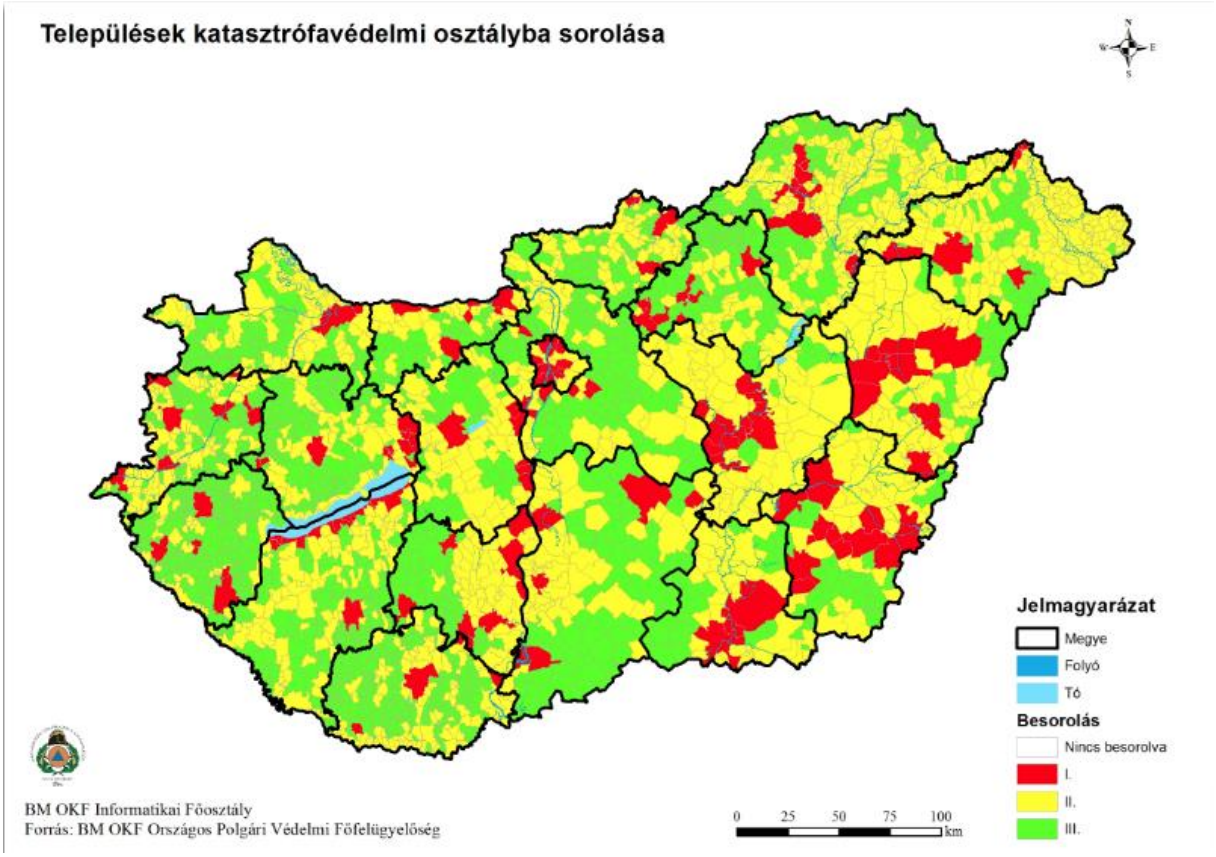
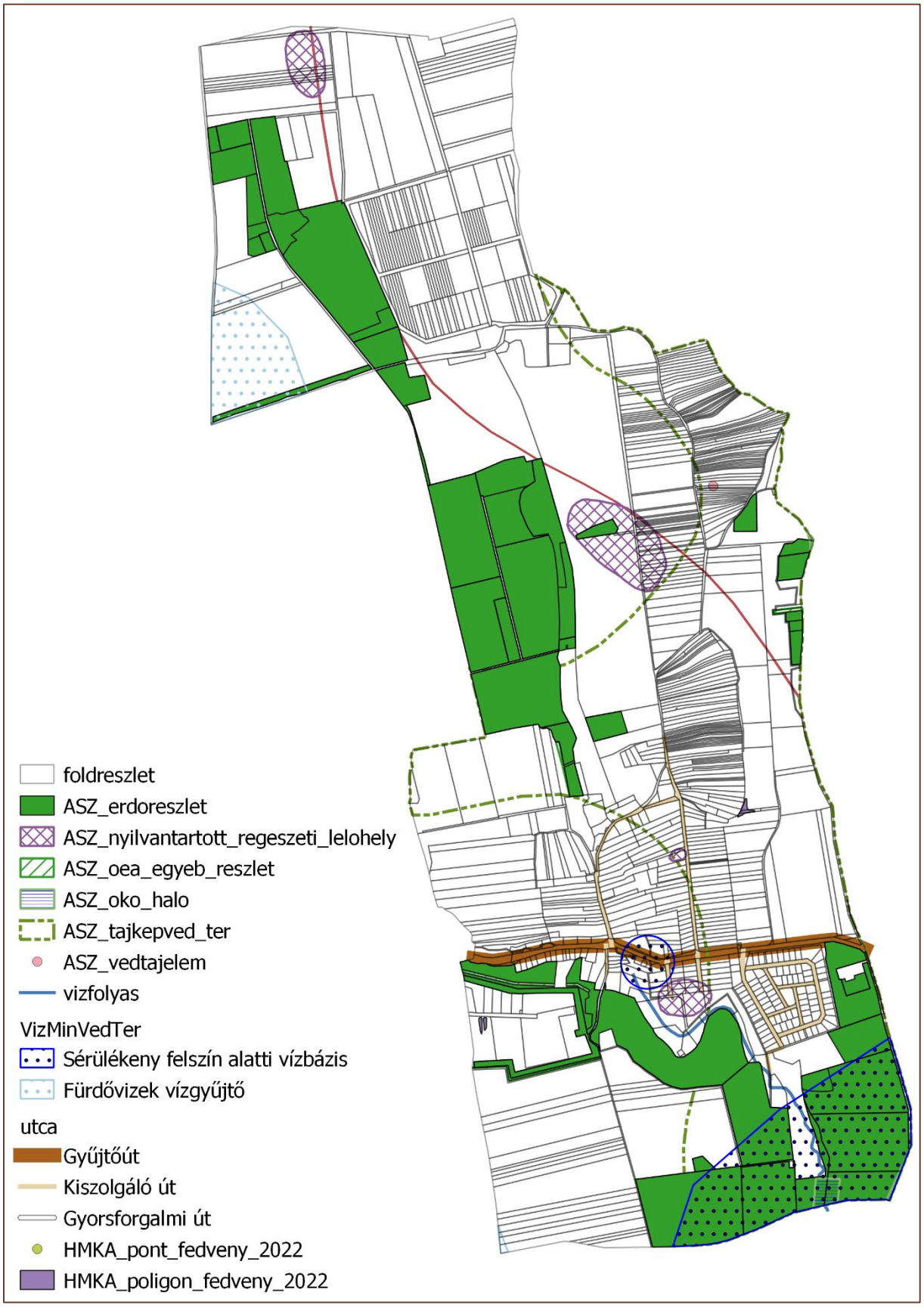
16. Probléma- és értéktérkép